National Library of Canada
Collection Development Branch,
395 Wellington Str. Order sect.
Ottawa, Ont. K1A 0N4

Meie Elu

EESTLASTE AJALEHT PAGULUSES

Second Class Mail Registration No. 1354

Nr. 36 (1904) 1986 | NELJAPÄEVAL, 4. SEPTEMBRIL — THURSDAY, SEPTEMBER 4 | XXXVII aastakäik

Vancouveri ja Portlandi rahvatantsijad Expo'l. Vasakult ees — Erik Teose, Melissa Harding, Susan Muld (juht), Katrin Lohuaru. 2. rida: Tom Vesik, Kalle Merilo, Triina Linde, Brigid Soide, Markie Linde, Liisa Suurkask, Ingrid Soide, 3. rida: Liina Teose, Artur Kitching, Melania Taylor, Julie Kitching, Ellen Losin, Leah Hunter, Kaili Tanner, Liivi Selde, Sheila Procyshyn, Mari Kaul. 4. rida: Peeter Soide, Anton Suurkask, Maris Andersons, Ivo Tanner, Madis Kirves, Hans Selde, Shirley Sepp, Arvo Marits, Krissy Rammereim, Enno Paat, Mike Muld ja Mike Kitching. Foto — V. Johanson

Mustal merel hukkus vene reisijatelaev

N. Liidu võimud ei anna andmeid palju hukkus Mustal merel kui põrkasid kokku 17 000-tonnine reisijatelaev ja kaubalaev. „Admiral Nakhimov", mis mahutab ligi 900 reisijat, läks kiiresti põhja.

Üle 70 said surma lennuõnnetusel Kalifornias

Los Angelese eeslinna kohal põrkasid kokku Aeromexico reisilennuk DC-9 ja väike eralennuk. Esialgsetel andmetel oli surmasaanuid 72, neist viis linnaelanikku, kui rusud kukkusid alla. Eralennukis oli kolm isikut ja arvatakse, et piloodil oli südamerabandus.

Brian Mulroney ebasoosingus

Kanadalased soovivad uut peaministrit ja on valmis hääletama liberaalidele, näitab hiljutine küsimus millest kirjutab 18. ja 19. augustil ajakiri „Maclean". Kolm viiest küsitletust (59 prots) tahaks saada lahti praegusest peaministrist kes olnud konservatiivide valitsuse juht kaks aastat. 35 protsenti hääletaks liberaalidele. 31 prt. konservatiividele ja 24 prt. sotsialistidele (NDP).

Eestlaste rahutused Tshernobõlis

Kanada välisministrilt nõutakse selgitust

„New York Times" teatab Bonnist, Saksamaalt, et sinna on saabunud teated salajase ning selekteeritud mobilisatsiooni kohta mitmes Nõukogude Liidu piirkonnas massilise tööjõu kokku tõmbamiseks, et likvideerida Tshernobõlis asetleidnud aatomijõujaama plahvatuse tagajärgi. Eestis teostati see mobilisatsioon küüditamise korras. Inimesed kutsuti kokku erilise kutsega sageli kesköö tundidel ja saadeti Ukrainasse Tshernobõli lähedusse.

Nende ülesandeks on olnud pesta maju, puid ja kõrvaldada radioaktiivsuse tagajärjel kasutamiskõlbmatuks muutunud mulla pinnas ning asendada see uue, radioaktiivsusevaba, kusagilt sissetoodud mullaga... Töö oli põlastav ebainimlike olukordade tõttu... Töötada tuli 14 tundi päevas, kella 6-st hommikul kuni kella 8-ni õhtul. Igal kuul anti töötajatele 2 puhkepäeva. Paljud töötajad, kokku toodud mitmelt poolt N. Liidust, haigestusid radioaktiivsuse tagajärjel. Neile ei antud vastavat riietust ja öösel tuli magada kütmata telkides, pärast kurnavat ning väsitavat tööd.

RAHUTUSED

Eestlastele oli teatatud nende Ukrainasse saatmisel, et neil tuleb seal töötada 2 kuud. Juba juunikuul teatati neile, et tööaega on pikendatud 6 kuu peale. See pahandas eestlasi sellisel määral, et nad läksid pärima aru. Tööjuhatajatega tekkis sõnelus ja kähmlus. Mõni sai pigistada kraest ja teisele anti jalaga. Töös tekkis seisak, kuid sõjaväge selle likvideerimiseks kohale ei toodud.

Teated eestlaste rahutuste kohta kodumaal ja Tshernobõlis said avalikkuselke teatavaks kirjutiste kaudu eesti noorkommunistide häälekandjas „Noorte Hääl". Need olid kirjutatud Tõnis Aviksoni poolt, kellel oli olnud võimalus tutvuneda Tshernobõli piirkonnaga ja seal teostatava töötingimustega. Tema sulest oli ilmunud paar artiklit ja temalt pidi ilmuma veel mõned kirjutised, kuid neid ei ilmunud. Ühes artiklis ta mainib, et töötingimused, kuigi olid karmid, ei olnud siiski nii jubedad kui eestlased enestele kodumaal ette kujutasid nende kirjutiste põhjal, kuidas mobiliseeritud seda kirjeldasid kodumaale saadetud kirjades.

Ajaleht „Noorte Hääl" on jõudnud vabasse maailma ja seal ilmunud kirjutiste alusel on Toomas Ilves, kes töötab Münchenis Vaba Euroopa raadio juures, teinud nendest kokkuvõtliku analüüsi ning tõlkinud selle inglise keelde.

Toomas Ilvese analüüsi kohaselt valitseb eestlaste seas kodumaal paanika. Ei osata ette näha, mida homne päev võib tuua. Kõik on hirmul.

Kanada tööliste ametiühingute liidu (AÜL) direktor-rahvusvaheliste küsimuste alal John Harker, teatas ühes parlamendi komisjonis 19. augustil Ottawas, et temal olevail andmeil on 500 eesti töölist vägivaldselt värvatud koristustöödele Tshernobõlis. Kanada AÜL tahab saada selle kohta selgitust välisminister Joe Clark'ilt.

Toomas Ilves märgib oma analüüsi kokkuvõttes, et teated N. Liidus Tshernobõli plahvatuse ja selle tagajärgede kohta on olnud väga lühikesed. Eestlased kodumaal on saanud lähemaid teateid kuulates välismaa raadiosaateid ja jälgides Soome TV-saateid.

NÄDALAKROONIKA

Ⓜ General Motors, Kanada, ja Suzuki, Jaapan, plaanitsevad ühiselt ehitada Ontarios, Ingersolli rajoonis autotööstuse $500 miljoni väärtuses. Toodang oleks 200.000 autot aastas ja pidevat tööd annaks see 2000 kanadalasele.

Ⓜ Ontario omavalitsuste esindajad oma nõupidamistel otsustasid esitada nõudmise Ontario valitsusele, et piir tuleks panna kahjutasu nõudmistele, kui keegi saab surma või vigastada mõne õnnetuse juures. Praegu ei ole kahjutasu nõudmisel mingisugust piiri ja neid esitatakse ebasuurtes arvudes. Selle tagajärjel on tõusnud ebanormaalselt kindlustuste preemiad.

Ⓜ Kanada peaminister Brian Mulroney nimetas Dalton Camp'i riigiametnikuks, palgaga $120.000 aastas ja Ian Deans'i küsimuste lahendajaks riigiteenijate küsimuste alal kui „Chairman of the Public Service Staff Relations Board", palgaga $93.700 aastas. Peaministri valik on leidnud teravat kriitikat ajakirjanduses. Dalton Camp oli see, kes võitles John Diefenbakeri eemaldamiseks konservatiivide partei liidri kohalt ja Ian Deans on olnud kibe vigadeotsija konservatiivide juures.

Ⓜ Ühel Kanadale kuuluval Põhja-Jäämere saarel on avastatud puude

(Järg lk. 3)

„Estonian Festival"

Eesti laul, tants ja võimlemine Expo'l

VANCOUVER („Meie Elu") — Samal ajal Musta Paela aktsiooniga toimus Vancouveris Expo-86 raames „Estonian Festival", kus esinesid koorid, rahvatantsurühmad ja võimlejad Vancouverist, Torontost, Portlandist ja Seattlest. Esineti 21. kuni 26. augustini Expo European Plaza's ja Ontario ning Kanada paviljonides.

Esile tuleks tõsta jaanuaris asutatud Vancouveri Eesti Seltsi laste võimlemisrühma, kus kümme noort vapralt oma esimesed lavakogemused said. Tulipunktiks osutus suurepärane lõuna kõikidele esinejatele „Calendars" restoranis, kus oli peakõnelejaks Eesti Rahvuskomitee Ühendriikides esimees Juhan Simonson.

„KUNGLA"

„Estonian Festivali" esinejate hulgast alustas esinemisega kõigepealt Toronto „Kungla" rahvatantsurühm neljapäeval, 21. augustil Euroopa Platsi laval. Samas esineti veel reedel ja pühapäeval kell 12.15. Osa „Kungla" rühmast võtsid osa ka Kanada paviljonis peetud „Estonian Festivalil" reedel, laupäeval ja pühapäeval — õhtul kell 7.30 ja 8.30 Nendel esinemistel esitati järgmised tantsud: Puuratas, Kassari, Kungla polka, Kadril, Reinlender, TV-Stop, Padespann, Uus labajalg, Hiire Jüri polka, Jamt Polska, Norra reinlander, Veski, Saviküla polka, Liblika polka, Jakk, Ruhnu Sült, Viru polka, Kosjatants ja Tuljak. Akordionil saatis rahvatantse Peeter Sõrra.

„RITMIKA"

„Ritmika" võimlejad alustasid esinemistega reedel, 22. augustil ja lõpetasid teisipäeval, 26. augustil. Esineti Ontario paviljonis, Euroopa Platsil ja Kanada paviljonis „Estonian Festivali" raames. Esitati väga mitmekesine kava, kus esinesid nimed, nagu „Demo", „Sümbolid", „Sorrow", „Sea of Ribbons", „Kaks palli", „Medli", jne. Esinemiste vaheaegadel tutvustas „Ritmika" tegevust ja ajalugu üks „Ritmika" loojaid Siina Kasekamp, andes põgusa ülevaate „Ritmika" tegevusest. „Ritmikal" on 450 liiget ja nad harjutavad 16-es kohas kaks korda nädalas. Neil on juunioride, teismeliste, seenioride, edasijõudnute, eliit ja eliit-esinejate rühmad. „Ritmika" harrastab ainult rütmilist võimlemist, mis on ka meie eestlaste võimlemise stiil. Esinemised olid äärmiselt kaunid, rahulikud ja nii lõpmata südamelähedased eestlastele, mida seekord nautisid Expo külastajad mitmelt maalt ja avaldasid rohkelt kiidusõnu võimlejatele ja nende juhtidele — Annely Riga ja Siina Kasekamp. Viimane tutvustas publikule ka kohalviibinud Olümpiaadi kuldmedalisti Lori Wang'i treenerit, Vancouveri tuntud võimlemisõpetajat Malle Vesik'ut. Kostüümid olid vahelduvad, rohkelt meie värve, sini-must-valget, demonstreerides kasutati palle, rõngaid, paelu, j m.

„ESTONIAN FESTIVAL"

„Estonian Festival'i" peeti Expo Kanada paviljonis Dairyland Amphitheater laval 23/24/25. augustil kell 7.30 ja 8.30 õhtul. Festivalil esinesid peale eelmainitute veel koorid ja Vancouveri Eesti Seltsi laste vastloodud võimlejate rühm. Ühendatud koorides laulsid nii V.E.S. Segakoor kui ka Vancouveri Segakoor. Nendega liitusid üksikud lauljad teistest lääneranniku eestlaste keskustest. Esitati „Pidu hakkab", „Kui ma olin väiksekene", „Helise, helise, ilma" Toomas Kirvese juhtimisel ja „Puuratas" Eugen Ruus'i juhtimisel. Koorilaulud olid põimitud nii rahvatantsude kui ka võimlemise ettekannetega. Rahvatantsudest võtsid osa Vancouveri Eesti Seltsi rahvatantsu rühm, nende noorrühm „Sääsed" ja Toronto „Kungla" rühma tantsijad, eraldi ja koos. Võimlemisega esines Toronto „Ritmika" ja Vancouveri Eesti Seltsi lasterühm, keda õpetas välja lühikese ajaga Helve Ranniste. Lõpp-palaks oli „Tuljak", millele järgnes koheselt sama ühiskoorilt. Laule ja tantse saatis orkester, kuhu kuulusid Erik Teose, Kalle Merilo ja Liina Teose Portlandist ja Toomas Vesik ja Peeter Soide Vancouverist. Kava kokkuseadjaks oli Helve Ranniste.

VANCOUVERI RAHVATANTSURÜHM

Vancouveri E.S. rahvatantsu rühm Susan Mulla juhtimisel esitas tiheda

(Järg lk. 3)

Lääneranniku ühendatud koor esinemas „Estonian Festivalil" Expo Kanada paviljonis. Juhatab Toomas Kirves. Foto — V. Johanson

Urho Kekkonen suri

Urho Kaleva Kekkonen ehk Urkki, endine Soome kauaaegne president ja riigimees, suri ööl vastu laupäeva, 30. aug. UKK sai doktoriks õigusteaduses a. 1936 ja samal ajal valiti ta Põllumeeste erakonna liikmena parlamenti. 1946.a. määrati Soome Panga direktoriks, milleks jäi kuni presidendiks valimiseni 1956.a., olles olnud vahepeal ka Soome välisminister. Ta valiti uuesti 3-ks 6-aastasele presidendikohale 1962, 1968 ja 1978 kuni haigus sundis teda 1981.a. puhkusele minema.

Nii on UKK Soome poliitika keskpunktis, ja seda voolinud, peagu 30 a. Tema teeneks loetakse ka seda, et Soome on, kahe sõja peale vaatamata, osanud iseseisvaks jääda.

Valitsus piirab põgenike sissevoolu Lääne-Saksamaale

Lääne-Saksamaa kantsler teatas, et valitsus rakendab abinõusid, et piirata põgenike sissevoolu Saksamaale. Põgenikeks loetakse ainult neid, kes oma kodumaalt põgenevad poliitilise võitluse tagajärjel, mitte need, kes oma kodumaalt lahkuvad parema majandusliku elamisvõimaluse otsimiseks. Kanada immigratsiooniminister Gerry Weiner teatas parlamendis, et Kanada valitsusel on kavas muuta immigratsiooniseadust samal põhimõttel, et asüüli antakse ainult neile, kes seda tõeliselt vajavad.

Rein Lepnurm toob eestlaste õhupalli Expo staadioni värava ette. Ees Harri Muld voldikute kotiga. Paremal – Musta Lindi aktsiooni alustaja Vancouveris, EKN esindaja Enno Lepnurm ja propagandajuht Mark Jaworsky Expo idavärava ees. (Lähemalt lhk. 4)

Foto — V. Johanson

EESTI PENSIONÄRIDE KLUBI TORONTOS
Sügishooaja esimene

KOOSVIIBIMINE

kohvilauaga toimub neljapäeval, 18. septembril kell 2 p.l. Eesti Maja suures saalis.
Ettekandeid „KÜLA KAJA" orkestrilt
Sissepääs liikmetel $5.00 ja külalistel $6.00.

KÕIK TERETULNUD **JUHATUS**

„MEIE ELU" — „OUR LIFE" — Estonian Weekly
Published by Estonian Publishing Co. Toronto Ltd., Estonian House,958 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada, M4K 2R6
Tel. 466-0951

Toimetajad: H. Rebane ja S. Veidenbaum. Toimetaja New Yorgis B. Parming, 473 Luhmann Dr., New Milford, N.J.,USA. Tel. (201)-262-0773.

„Meie Elu" väljaandjaks on Eesti Kirjastus-Kanadas. Asut. A. Weileri algatusel 1950.

„Meie Elu" toimetus ja talitus Eesti Majas, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6 Canada — Tel. 466-0951
„MEIE ELU" kontor avatud kuulutuste ja tellimiste vastuvõtmiseks: Esmasp., kolmap. ja reedel kl. 9 hm. — 5 p.l. Alates okt. 15. teisip. ja neljap. kl. 9 hm. — 8 õhtul. Laupäeviti avatud kl. 9 hm. — 1 p.l.
„MEIE ELU" tellimishinnad: Kanadas 1 a. $43.00, 6 k. $24.00, 3 k. $15.00. USA-sse 1 a. $47.00, 6 k. $25.00, 3 k. $16.00. Ülemeremaadesse 1 a. $52.00, 6 k. $28.00, 3 k. $18.00. Kiripostilisa: Kanadas 1 a. $28.50, 6 k. $14.25, 3 k. $7.00. USA-sse 1 a. $33.00, 6 k. $16.50, 3 k. $8.00. Õhupostilisa ülemeremaadesse: 1 a. $62.00, 6 k. $31.00, 3 k. $15.50.

Üksiknumber — 75¢

Kuulutushinnad: 1 toll ühel veerul — esiküljel $6.00, tekstis $5.00.

Majanduselu:

Rahata ühiskond

Viimasel ajal on kanada ajakirjanduses võetud sõna tuleviku ühiskonna struktuuri ja funktsioonide kohta „Rahata ühiskonnas", mis kõrgtehnoloogiale rajatud aparaatide kompuuterite kaasabil. Katsume neist tuua mõningaid olulisemaid . . .

Kui paar aastakümmet tagasi töös-tus-, äri- ja rahandusringide poolt lasti käibele krediitkaardid lisaks sularahale, vekslitele jt maksuvahenditele, siis loodeti, et uus plastikust maksuvahend võib suruda käibelt välja nii sularaha kui ka veksli, kuna tarbija tervitas seda ja kaardi levik näitas tõusu. Arvestamata põhjustel muutus aga krediitkaartide levik piiratuks ja sellega ühenduses lasti varsti lisaks n n. võlakaart (deebit card), samuti plastikust ja veendega, et sellest kujuneb kindlam vahend sularaha käibelt kõrvaldamiseks. Pettumus valdas aga algatajaid kui ilmnes, et võlakaardi levik oli kaugelt aeglasem lootustest, sest tarbijad ei tunnud huvi võla koheseks tasumiseks, kuna krediitkaart võimaldas seda pikendada 30 päeva, võlakaardiga ostud jõustuvad aga kohe instantselt.

AUTOMAATKASSA

Tänapäeval pole teatavasti enam ühtegi ala inimese tegevuses, kuhu teed ei murraks moodne kõrgtehnoloogia järjest uuemate leiutistega kompuuterite alal. Nõnda ka rahanduskäibe korraldamiseks Kanadas on käigustatud vastav kooperatiivühing — Interac Association Arthur Hogan'i juhtimisel, kuhu koondatud 3500 Interac masinat (ATM) 130-s keskuses. Momendil on selle ühingu liikmeteks kõik Kanada suuremad pangad, trustkompaniid ja ühispangad, kuid järkjärgult tahetakse arendada tegevust ka teistele ettevõtteile ja asutistele. Nii juba praegu võib iga plastkaardi omanik kasutada igat Interac masinat ükskõik millises keskuses sularaha ja arvete väljavõtmiseks või ümberpaigutamiseks.

Kava kohaselt tahetakse sellest elektrooniliselt ehitatud automaatkassiirist (ATM) kujundada selline kompuuter, mis võimaldab kõikile rahaliste toimingute teostamise tuleviku ühiskonnas, kus sularaha jt. maksuvahendite asemele jääks kehtima ainult üks plastkaart-võlakaart igale ühiskonnaliikmele üks. Seda projekti on mitmekülgselt kritiseeritud, kus üks Kanada tuntud insenerleidur märkis oma arvamise lõpul, et „siis võib inimene ise muutuda tööriistaks oma tööriistale!".

RAHATA ÜHISKOND

York ülikooli prof. James Savary, kes on rahanduskriitikuks ka Kanada tarbijate ühingus (CAC) väidab, et kuigi sularaha kasutamine on vähenend, meie siiski elame veel sellele rajatud ühiskonnas. Mis puutub tshekkidesse, siis keskmiselt iga kanadalane kirjutab ca tosin tshekke kuus ja 85% rahvast omab rahaasutistes tshekiarveid, kuna ainult 50% tegeleb kaartidega. Pangandustegelastele on selgund, et Interac masinat (ATM) ei usaldata raha ja arvete ülekandmiseks teistesse kohtadesse, kuna kuni 2/3 tarbijatest hoiab sellest kõrvale, tõenäoliselt hirmu pärast, et hoiused võiks minna kaduma masinatega opereerimisel.

Kui mõni aeg tagasi korraldatud Gallup näitas, et 50% küsituist pooldas rahata ühiskonda juba nende eluaja jooksul, siis umbes samalmäral arvati ka, et rahata ühiskond võiks kujuneda praegusest palju halvemaks ja seda mitte niipalju töö kaotuste kui kontrolli puuduse pärast isiklike hoiuste üle kompuuterlikult valitsetavas ühiskonnas. Tarbijate organisatsioonid on nõudnud, et valitsus peaks ametlikult määrama kindlaks tarbijate õigused ja vastutusulatuse rahaasutustele ning jaemüügiäridele. Clayton'i uurimisühing Torontos (CRA) kaasomanik John Winter rõhutab, et „kes iganes kontrollib üldsuse poolt ülalpeetavat maksusüsteemi, on suur võidu- ja võimumees — keskseks küsimuseks jääb alati, kes omab juurepääsu antud informatsioonile ja mis otstarbeks?" — Ta lisab, et tarbijad on harjund siiski sularaha ja tshekkidega ning teiste maksuvahenditega, mispärast võiks rahata ühiskonnatulekuga oodata veel mõni aeg.

VÕLAKAARDI MÕISTATUS

Ühenduses võlakaardi kasutamisega mitmed rahata ühiskonna eest võitlejad on laitnud arvamist, et see kaart võikski olla õigeks aluseks rahata ühiskonna eksisteerimisele, sest oleme ju jõudnud ajajärku, kus kogu maailm elab rohkem võlgade kui hoiuste arvel ja kohustuste tasumiseks pole enam vajalikku tahet. Valitsus ja kompuuterite keskus vajaks iga elaniku kui tarbija kohta vaid ühe „numbri", kuhu põhivõlaks igale kaardile võiks märkida kogu ühiskonna või riigi välisvõlgade osa, mis saadud üldsumma jaotamisel võrdseteks osadeks iga „hinge" s.o. numbri kohta Kanadas. Mäletavasti 31. märtsiks s.a. võrdus see statistiliste andmete kohaselt $8.800 iga mehe, naise ja lapse kohta Kanadas. Järgnevalt igakordse kaardi kasutamisel tuleks sinna lisada siis kõik jooksvad ostud ja teenindustasud.

Sellise müstilise süsteemi elustamisega koos katsutakse väita, et kõik ühiskondlikud varad tuleks keskvalitsusel tuua BILANSI kreeditpoolele, kuhu kuuluks ka kõik võlavabad eravarad, sest rahata ühiskonnas eravarad ei omaks enam väärtust, kuna inimese igapäevased elutarbed ja vajadused rahuldatakse võlakaardiga vastavatest varustuskeskustest ja äridest. Seega BILANSI deebit poolele kuuluks ka need võlad, mis üksiknumbritele langeks peale eravarade realiseerimist. Nõndamoodi olla riigil alati tasakaal rahalistes küsimustes ka siis kui raha polegi käibel. Kuna kogu elu tegeleb nüüd vaid võlgadega eluvajaduste rahuldamiseks, siis sellega arvatakse kaduvat ka ajalooliselt verine vastuolu rikaste ja vaeste vahel.

Kokkuvõttes mainitakse, et kellegil ei olla tarvis muretseda, kust saada vajalikke tarbeid, kuna selleks rajatakse uusi varustuskeskusi ja korrastatakse ümber seniseid koos jaemüügiäride ning teenindusettevõtetega. Öeldakse humoorikalt, et kui soovitakse elada mugavalt, siis vajatakse vaid isiklikku või perekonna kompuuterit! — Kes elab, see näeb . . .

A.M.

„MEIE ELU" asutas Eesti ühiskond ja seisab eesti ühiskonna teenistuses.

TORONTO EESTI ÜHISPANK
958 Broadview Ave., Toronto, Ontario M4K 2R6
Ühenduses on jõud

Kinnisvara laenud 9,50%
Isiklikud laenud alates 11,00%

Informatsiooniks helistage 465-4659

Pank avatud esmasp.–reede 10:00–3:00
Teisip. ja neljap. õhtuti 5:30–8:00

LUGEJA KIRJUTAB

„Meie Elu" avaldab meelsasti oma lugejate mõtteavaldusi — ka neid mis ei ühtu ajalehe seisukohtadega. Palume kirjutada kokkuvõtlikult ja lisada oma nimi ja aadress. Toimetus jätab endale õiguse lugejate kirju redigeerida ja lühendada ning mittesobivuse korral jätta avaldamata.

Profanatsioon

„Kultuuripäevade" korraldajatel ei ole selge mida tähendab kultuur.

Teadmiseks neile, eriti Mardi Valgemäele, kes kirjutas „Vaba Eesti Sõnas" artikli „Ajaloo kolikambris", Evi Evardile, Elmar Maripuule, Armas Kärnerile ja nende trabantidele, kes kultuuritasid Eesti Majas New Yorgis aprillikuu lõpul 1986.a., et kultuur on loova inimese, ühiskonna vaimse ja füüsilise elu vormide kogumik.

See avaldub loovas töös, teaduses, kasvatuses, filosoofias, kunstis, hariduses, kõlbelisuse ja ühiskondliku suhtlemise tavades.

Üldsusele tundub, et nn. kultuuripäevi inspireerib see, mida püüavad ka propageerida kultuuripäevade korraldajad, sest nad on valinud nimetatud päevade alguseks Suur Reede — Kristuse ristilöömise päeva. Tsiviliseeritud kristlikus maailmas on Suur Reede suurimaid leinapühi. Sellel päeval on kõik ametiasutused ja lõbustuskohad suletud ja kirikualtarid kaetud mustaga.

Seega kultuuripäevade avaakt Suurel Reedel oli pühakspeetava labastamine ja teotamine — profanatsioon.

Pühakspeetava labastamisele järgnes Elmar Maripuu näidendis „Dos Grandes" teine, meie Vabadussõja sangarite kindral Andres Larka ja Artur Sirgu ekstreemne teotamine.

Kindral Larkast oli tehtud kohtlase välimusega koomiline haige mühakas, kes enam ei jõua jalgadel olla ja kukub pikali.

Olgu teadmiseks Mardi Valgemäele, Elmar Maripuule ja nende kaaslastele, et kindral Andres Larka oli üks Eesti Vabariigi sõjajõudude kavandajaist ja loojaist.

Kindral Andres Larka lõpetas 1902. a. kõik headega Vilno sõjakooli. Ohvitserina võttis osa 1904-1905 Vene-Jaapani sõjast. 1909.a. astus ta Nikolai kindralstaabi akadeemiasse, mille lõpetas cum laudega 1912.a.

Detsembrikuu 26. päeval 1917 hakkas kindral Larka Eesti diviisi juurde formeerima suurtukiväe brigaadi. Kolmetollilised kahurid, arvult 24, saadi ühes laskemoona ja hobustega Palivere ja Risti ruumis olevailt ukrainlastelt.

Kui kindral Laidoner, siis kolonel, põgenes sakslaste eest 23. veebruaril 1918. a. Nõukogude Liitu, hakkas Eesti Diviisi juhtima kolonel Larka. Ta oli sellel kohal kuni diviisi likvideerimiseni sakslaste poolt märts-aprillil 1918.a.

Päästekomitee poolt nimetati veebruarikuu 24. päeval 1918. a. Eesti Vabariigi Ajutine Valitsus. Selles koosseisus oli sõjaministrina kolonel Larka.

12. märtsil 1918. a. ülendati kolonel Andres Larka Ajutise Valitsuse otsusega kindralmajoriks.

Vabadussõja eelõhtul, novembrikuu 27. päeval 1918. aastal määrati kindral Larka peastaabi ülemaks — olles seega kõikide relvastatud sõjajõudude juhiks. Tema korraldusel algas 28. novembril 1918. a. vastuhakk — Narva ruumis sissetungivate vene kommunistlikele diviisidele.

Algas Vabadussõda.

1. veebruaril 1919. a. määrati uuesti kujundatud Ajutise Valitsuse otsusega kindral Larka sõjaministri abiks. Sellel kohal oli ta kuni erruminekuni 1. jaanuarini 1925. a. Seda põhjustasid tervisehäired.

Rahuajal oli sõjaministriks sageli tsivilist, kes sõjalisest organisatsioonist midagi ei teadnud. Sõjaministri abi oli aga kaadriohvitser. Seega kindral Larka õlgadel asus tegelik sõjaväe juhtimine.

Esimeses maailmasõjas — tsaari sõjajõudude hulgas olles, anti kolonel Larkale hästikoostatud sõjaplaanide – strateegia kavandamiste ja vapruse eest Püha Stanislause III järgu ja Püha Anna III ja IV järgu aumärgid-ordenid.

Vabadussõjas ülesnäidatud teenete eest oli kindral Larka Vabadusristi I liigi I järgu kavaler.

Pärast Nõukogude Liidu poolt korraldatud vägivaldset riigipööret 21. juunil 1940. a. vahistati tšekistide poolt kindral Larka ja piinati NKVD, nüüdse nimetusega KGB, piinakeldreis surnuks.

Rahvussangari kindral Andres Larka jäljetust hauast võib ainult nüüdsetele põlvkonnale jutustada külm Siberi tuul...

Elmar Maripuu „Dos Grandese" jämedakoelises käsitluses läheb teotamine kulminatsioonile, kui leitnant ja vandeadvokaat Artur Sirgule, on pandud selga Eva Peroni helekollane kleit ja kõrvadesse kõrvarõngad.

Selle aktiga tahab Elmar Maripuu teatrisolejaile sümboliseerida ja sugereerida Artur Sirku kui hetääri.

Mardi Valgemäe nimetab seda tegu satiiriliseks groteskiks — teravaks paljastuseks, kus inimesi veidralt ekstreemselt liialdatud ja moondatult jämedakoeliselt käsitletakse. Seejuures on ta laenanud kommunistide poolt tarvitatud sõnu „Ajaloo kolikamber".

Mardi Valgemäe poeb Elmar Maripuu õigustamiseks Aristophanese ja Shakespeare selja taha. Ta targutab et ka nimetatud autorid tarvitasid oma näidendeis poliitilist satiiri.

Siinkohal tuleb aga ütelda, et Aristophanesest aru saada, tuleb lugemine hästi selgeks õppida.

Shakespeare oli kaugel satiirist, aga ta tarvitas õigustatult väljendusi oma näidendis „Richard III", kes oli küürakas ja võimuahne. Tingituna sellest kujunes temast mõrvar.

Kui põrisesid võikjalt sõjatrummid, kutsudes mehi vabadusvõitlusse novembrikuul 1918.a., järgnes sellele vabatahtlikult reaalkooli nooruk Artur Sirk. Ta liitus soomusrong nr. 2-ga. Võttis osa Eesti vabastamislahinguist ja kommunistlikest venelastest dessantväelasena kuni sõjakooli minekuni, 22. aprillil 1919.a. Sõjakooli lõpetamise järele määrati ta ohvitserina 3-sse jalaväerügementi. Selles koosseisus oli ta lahingutegevuses kuni vaherahu saabumiseni 3. jaanuaril 1920.a.

Leitnant Artur Sirku vääristati kui sangarlikku võitlejat II liigi III järgu Vabadusristiga.

Nüüd tekib küsimus, mis ühist on kultuuriga Elmar Maripuu teotaval näidendil „Dos Grandes" või Urmas Kärneri kabareel, mille tuumiku moodustab erootiline ekstaas?

Samal ajal kodumaal süüdatavad punases embuses sirgunud koolipoisid ja -tüdrukud küünlad vaiksete palvesõnade saatel Vabadussõjas ja Teises vabadusvõitluses langenute kalmudel.

Surnud Vabadussõja sangarite, kindral Andres Larka ja leitnant Artur Sirgu mustamine jääb Elmar Maripuu ja ta satelliitide, Mardi Valgemäe juurde arvatud, patendiks.

HAMILKAR MENGEL

Tshernobõli tulemused meile

Tshernobõli aatomijõujaama õnnetus Ukrainas koos oma järeldustega ei kustu arutlustest niipea ja ei tohigi kustuda. Näiteks ei tea meie veelgi, millised on järeldused Baltikumis ja eriti Eestis ja millised on sealsed mured ja kriisid seostuvalt nendest järeldustest.

Moskva on erakordselt hästi (oma võimete kohaselt) valgustanud oma õnnetuspiirkonna olukorda ja põhjusi, mis tekitasid õnnetuse. Väljaspool Nõukogude Liidu piire on Rootsi andnud tekkinud olukorra kirjelduse oma maal. Kuid radioaktiivsus Tshernobõlist Rootsi sai levida ainult üle Baltikumi ja seega ka Eesti, kust kostab ametlik vaikus, kuigi peaksime kartma, et seal peavad kerkinud olema mured julgeoleku suhtes.

Nende murede osas peame tõmbama järeldused näiteks olukorrast Rootsis. Rootsi peaminister Ingvar Carlssoni kõnest loeme: „Tshernobõl on levitanud radioaktiivset joodi ja tseesiumi üle meie põldude, metsade, soode ja järvede." Esialgsete arvestuste kohaselt maksab Tshernobõli õnnetus Rootsile 144 miljonit dollarit rikutud toitaineis ja ähvardab Kesk-Rootsis asuvate laplaste heaolu. Nende põdrakarjad, nende metsamarjad, mida nad koguvad (pohlad näit.), nende kalad, mis on nende toiduks, on rikutud radiatsioonist.

Carlsson märgib: „Peame lahti saama aatomijõust ja peame likvideerima oma aatomijõujaamad enne aastatuhande vahetust." Carlssoni ja tema valitsuse seisukoht vahest ongi kõige kardinaalsem järeldus aatomijõu osas. Venelaste jõujaama peetakse lääne tööstusmaades vanamoeliseks ja seega läänemaades peaksid jõujaamad olema julgeoleku suhtes venelastest kindlamad. Kuid ometi on ka lääne jõujaamadega juhtunud õnnetusi, mis on ähvardanud elanikkonna julgeolekut. Juba nüüd peaks teada olema, et sellist jõujaama ei eksisteerigi, mis oleks 100-protsendiliselt julgeolekukindel.

N. Liidus pole siiski negatiivsele seisukohale asutud aatomijõujaamade vajalikkuse suhtes. Küll on arvamust avaldatud, et tulevased jõujaamad tuleb asetada kaugele eemale tihedasti asustatud kohtadest. Selle seisukoha vastu on terve mõistuse kohaselt raske ja tarbetu vaielda. Seisukoht on küll majanduslikult kulukas, kuid sunnib ka meid siin vaatlema selle seisukoha vajadust.

Ontario Hydro jõujaamad asuvad keset tihedat asustust ja on õnnetuse puhul katastroofiga ähvardavad. Pickering asub vaid 40 km üle kahe miljoni elanikuga linnast, Torontost. Radioaktiivsuse leviku puhul on need inimesed hävitavas lõksus, kust geograafilise asukoha tõttu puudub kiire elanikonna hajutusvõimalus. Kaks jõujaama Bruce'i poolsaare alguses lukustaksid radioaktiivsuse puhul kogu selle poolsaare elanikkonna koos Owen Soundi ja Wiartoni linnadega. Siit puuduks väljapääs täiesti prevaleerivate läänetuulte puhul.

Kuid puudub ka hoiatussüsteem, kuigi meil on informatsioonivabadus massimeedia kaudu. Nõukogude Liidu kontrollitud ühiskonna puhul peab pidama täiesti arusaadavaks, et Tshernobõli plahvatusest möödus kaks-kolm päeva, enne kui hakati kuulma mis juhtus. Kanada Ontarios tuleb vaid loota sellele, et siinsed süsteemid ja jõujaamad on kontrollikindlamad ja oleme rohkem kaitstud katastroofide eest.

Ometi puudub sajaprotsendiline julgeolek. Seepärast tulebki vaatluse alla võtta kogu tööstusliku jõu poliitika ja peatada ohud enne, kui on hilja. Ontario Darlingtoni jõujaamaga otsustati minna edasi põhjendusega, et 7 miljardit dollarit on juba investeeritud ja mõttetu on peatada ehitust kui ainult 4 miljardit dollarit tuleb veel juurde panna. kuid loogika on vale, sest 7 + 4 miljardit on 11 miljardit, mis on ometi rohkem kui 7 miljardit.

Majanduspoliitiliselt tuleb ka vaatluse alla võtta, kust järsku tuli vajadus aatomijõu järgi, mida varem ei olnudki. Elektri tootmishind aatomijõul pidi odavam tulema kui teiste jõuallikate ehitamine. Kui palju odadavam? Kas näiteks ei jookse suured järved just praegu üle kallaste koos miljonidollarilis-te kahjustustega elanikkonnale seepärast, et vett pole kuskile juhtida? Et seda Kanada ei raatsi müüa USA-le, kus põllumajandus vajab hädasti vett?

Paljuks jääb saamata Kanada tohututest veehulkadest, mis on müümata jäänud? Kui suured on üleujutuste kahjustused elanikkonnale suurte järvede piirkonnis? Küsimuste uurimiseks peaks valitsused tegema oma parima, et selgusele jõuda. Millised on poliitilised ja sotsiaalsed tulemused ja mis on nende dollarihind tervele maale?

Need küsimused on kaootiliselt kerkinud tänu Tshernobõli õnnetusele. Kuid need ja paljud teised on tarvilikud küsimused ja neist ei saa varem või hiljem kuidagi mööda minna, kui tahetakse tulevikku vaadata.

V.

KASULIK TEADA

Sõidutee sillutamisel vajalik tööleping

Suveti lasevad paljud teha, või sillutada, oma sõiduteed („driveway"). Tuleb aga ette vaadata töölepingu tegemisel, sest ebaausad ettevõtjad on tekitanud pahandusi. Sillutustööde ettevõtjad on hiljuti küll esitanud määruse-soovitusi töö standardi suhtes, kuid tarbijad saavad kaasa aidata kahtlaste firmade eemaldamisel.

On soovitav hankida vähemalt kolm hinna-ettepanekut, kuid mitte otsust teha ainult hinnaga arvestades. Enne töölepingule alla kirjutamist peate võtma ettevõtja registreerimis-numbri („registration number") ja kontrollima seda Tarbijate ja ärisuhete ministeeriumiga („Ministry of Consumer and Commercial relations; Torontos telefon: (416) 963-0302.)

Sõidutee koosneb purustatud kivide aluskihist, mis on 15 cm paks (peale kokkusurumist), ja selle peal asfaldist, mis vähemalt 5 cm paks, peale kokkuvajutamist („after compaction").

Need paksused peavad olema nimetatud töölepingus, mis kirjeldab ka tehtavad tööd, sõidutee mõõte (pikkus, laius), materjali kvaliteeti, ja töö alguse aega ja lõppu.

Tähtis on, et tööleping sisaldab ka aastase tagatise („warranty"), sest töö vead tulevad esile aasta jooksul. Tähtis on aga teada, mida täpselt see tagatis katab.

Kui sõidutee on juba sillutatud, kuid aja jooksul kulunud, saab asja parandada ülesillutusega („resurfacing"). Kui aga sõidutee on halvasti pragunenud või üles kooldunud, siis peab vana asfaldi üles võtma. Sel juhul peaks järgi vaatama, et alumine kivikiht oleks 15 cm paks.

Selge ja arusaadav tööleping on tagatis lohaka töö vastu, eeldades et ettevõtja tahab kaitsta oma head nime.

ROYAL LEPAGE
REAL ESTATE SERVICES LTD., BROKER
325 Moore Avenue, Toronto
Esindaja
MAI SAARNA
Tel. kontoris 424-4900
kodus 751-1296

Soovite firmamärki oma kuulutusse?
„MEIE ELUS"
on see tasuta.

OVER 50 YEARS OF GM SALES AND SERVICE
HOGAN GM
Chev Olds Limited
PAUL JUTTUS
Müük ja rentimine
Äris 291-5054
Kodus 423-5716
5000 Sheppard Ave. E., Scarborough, Ont. M1S 4L9

Protest Euroopa-parlamendis baltlaste saatmise vastu Tšernobõli

STOCKHOLM – Euroopa-parlamendis kerkis üles terve rida reaktsioone eestlaste, lätlaste ja leedulaste sundmobiliseerimise puhul Tšernobõli tuumaõnnetuse piirkonda koristus- ja saneerimistöödele. See on toimunud pärast infot, mis on Eestist ja Lätist saabunud läände reisijate kaudu.

Kümme parlamendi liiget esitasid resolutsiooni, milles Euroopa-parlament manitseb Euroopa Ühisturu riikide välisministreid pärima N. Liidult selgitust ja protesteerima. Sest tegemist on rahvastega, kes vastu oma tahtmist liideti N. Liidu külge Hitler-Stalini kokkuleppega, millega neilt rööviti ka enesemääramine.

Resolutsiooniettepanekus konstateeritakse, et ajakirjanduse teadete ja reisijate jutustuste järgi on nõukogude võimud saatnud sunniviisil mitmeid tuhandeid inimesi Balti riikidest Tšernobõli kiirguspiirkonda. Seejuures ei informeeritud väeteenistuskohuslasi neid ees ootavast ohust ja neid pole varustatud riskide vähendamiseks vajalike kaitserõivastega.

Nähtavasti sihilikult on teenistusse kutsutute seas olnud ka noori baptiste, kes on võidelnud usuvabaduse eest.

Ettepaneku tegijad nõuavad, et Ühisturu-riikide välisministrid energiliselt protesteeriksid, kuna nagu sõna- sõnalt öeldakse, „see aktsioon on suunatud Balti riikide rahvaste vastu, kes vastu oma tahtmist liideti Hitleri ja Stalini poolt N. Liidu külge ja kellelt kuni tänaseni on ära võetud enesemääramise õigus".

Resolutsiooni esitajad kuulusid mitmesse rahvusse parlamendi EVP-fraktsioonist.

PÕRANDAPINNA „KAARDISTAMINE"

Viimased teated kodumaalt, kõnelevad jätkuvast evakueeritute paigutamisest Eestisse. Tänavu jäeti ära kõik noorte suvelaagrid ja koloniid, kuna Ukrainast paigutati nendesse ruumidesse 23 000 alla 18-aastast noort. Venemaa poolt tuleb Eestisse sisse buss bussi järel inimesi, kelle paigutamise kohta pole mingit selgust.

Kuna samal ajal on „kaardistama hakatud" kodanike üleliigset põrandapinda ja tuntakse huvi ka erasuvilate vastu, siis kardetakse, et ka see tegevus on ühenduses Tšernobõlist saabuvate immigrantidega. Eestlased on mures, et ka nende suvised puhkemajad, mis on legaalselt muretsetud, võivad kasutamist leida evakueeritud inimeste majutamiseks.

EPL

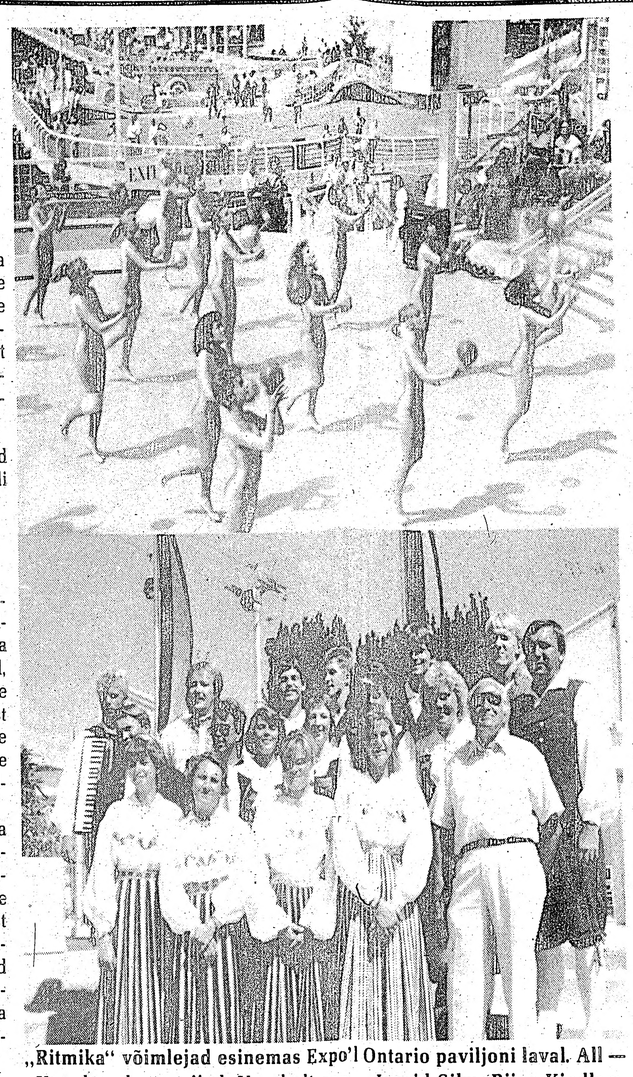

„Ritmika" võimlejad esinemas Expo'l Ontario paviljoni laval. All — „Kungla rahatantsijad. Vasakult ees — Ingrid Silm, Riina Kindlam, Silvi Matsoo, Tiina Pihl, Toomas Metsala. 2. rida: Peeter Roose, Paul Pede, Monika Roose, Juta Metsala, Lisa Novek, Aime Olup, Valdeko Novek. 3. rida: Peeter Sorra, Peter Jeeger, Robert Paju, Erik Valter, Henry Raud, Mark Olup. Foto — V. Johanson

Musta Lindi Päeval New Yorgis 300

NEW YORK (ME) — Musta Lindi Päeval kogunes siin Kanadast juhitud liikumisega ligi 300 demonstranti UN-i Plazal rohkete päevakohaste loosungite ja ikestatud rahvaste lippudega. Konservatiivide partei andis miitingule tasuta kasutada võimsad hääleköndajad. Tähtsamaks kõnelejaks oli nimekas New Yorgi vabariiklasest senaator Alfonse D'Amato, kes nõelus Nõukogude Liitu, eriti seal paljude põhiliste inimõiguste puudumise pärast.

Teised kõnelejad süüdistasid teravalt kas Jaltas tehtud ülekohtusträaandlikku lepingut paljude Ida-Euroopa demokraatlike maade vabaduse arvel, või ka Stalini-Hitleri pakti a. 1939, nõudes iseseisvuse ja vabaduse taastamist Ida-Euroopas aga ka mujal kommunistidelt allasurutud rahvastele. Poolakail oli väljas arvukas vormis grupp end. Andersi armee veterane. Ühel nende plakatil küsiti, et olete küll kuulnud 6. miljoni „holocaustist", aga kas teate midagi ka Katõni j t. massimõrvadest kümnete tuhandete poola ohvitseride ja mujal teistest hukatustest N. Liidult?

Eestlasi oli kohal üle paarikümne, Rahvuskomitee aitas ürituse läbiviimisele mitmeti kaasa ja oli valmistanud ka illustratsiooniga ingliskeelse lendlehe, mis puudutas eriti N. Liidult Stalin-Hitleri pakti järele tükkide äralõikamist Rumeenia, Poola ja Soome territooriumidest ning Balti riikide vägivaldset okupeerimist.

Kajastus ameerika pressis oli vähese erandiga peaaegu olematu, vähemalt ühe TV-jaama saates mainiti küll sen. D'Amato esinemist, mitte midagi muud lähemat, paar raadiojaama teatasid ka lühidalt sündmusest, üks neist eriti soodsalt Balti rahvastele. Näis, et kohapeal puudus keskse aktsiooniorgan paremate eeltööde tegemiseks. Sen. D'Amato staabist oli aga küll massimeediat eelnevalt informeeritud, mida aga ignoreeriti „vabameelse" massimeedia poolt.

Austraalias alustati ÜRO aktsiooni läbiviimist

Kanadas jätkub toetusallkirjade kogumine. — Aktsioon läks käiku ka Ühenriikides ja Rootsis

Ühendatud Rahvaste Organisatsiooni (ÜRO) juurde Balti riikide esindajate (vaatlejate) taotlemise aktsiooni korraldavale Eesti ÜRO Aktsioonikomiteele Kanadas saabus Austraalia Eesti Seltside Liidult teade, et nad on alustanud Austraalias sellele balti rahvaste ühisele aktsioonile toetusallkirjade kogumist. Austraalia Eesti Seltside Liidu ÜRO aktsioon läks käiku augusti kuus ja on nüüd läbiviimisel.

Nagu Austraalia Eesti Seltside Liidu esimees I. Mägraken Kanada Aktsioonikomiteele teatab, toetavad eesti, läti ja leedu keskorganisatsioonid Austraalias ÜRO aktsiooni ja selle läbiviimiseks toetusallkirjade kogumist.

Austraalias asuva kolme balti rahva keskorganisatsioonid on otsustanud ÜRO aktsiooni toetus allkirjade kogumise läbi viia oma liikmeskondade kaudu ja katavad sellega ühenduses olevad kulud võrdselt kolme rahvusliku keskorganisatsiooni poolt. Eesti Seltside Liidu poolt on aktsiooni koordineerijaks teiste balti keskorganisatsioonidega ja kogu aktsiooni ülemaailmselt koordineeriva Kanada Aktsioonikomiteega määratud Austraalia Eesti Seltside Liidu abiesimees Heino Lomp. H. Lomp on ka eesti rahvusgrupi allkirjade kogumise aktsiooni läbiviimise korraldajaks Austraalias.

Austraalias on ÜRO aktsioonile allkirjade kogumiseks trükitud 600 korjanduslehte ja mõnituhat lendlehte. Korjanduslehed saadeti laiali augusti kuu algul. Austraalia Eesti Seltside Liit lubab ÜRO aktsiooni läbiviimiseks teha oma parima.

Kanadas jätkub sügise saabumisel ÜRO aktsiooni allkirjade kogumine septembrist alates. Allkirjade kogumise lehti saanud organisatsioonidele ja isikuile saatis Aktsioonikomitee septembri algul ringkirja, paludes organisatsioone ja ÜRO aktsioonile kaasaaitajaid koheselt jätkata ja kiirendada allkirjade kogumise läbiviimist. Täiskogutud allkirjade lehed, soovitavalt 100 allkirjaga, koos aktsioonile antud majandusliku toetusega, palutakse tagastada Aktsioonikomiteele.

Ka Rootsist on Aktsioonikomiteel teateid, et ÜRO aktsioon läheb seal sügisel käiku. Ühendriikides saatis Eesti Rahvuskomitee ÜRO aktsiooni korjanduslehed laiali suve algul ja toetusallkirjade kogumine aktsioonile on seal käigus.

NÄDALAKROONIKA

(Algus esiküljel)

tüved, mille vanadust hinnatakse 45 miljoni aasta peale. Puutüved on säilinud niivõrd hästi, et neid on võimalik saagida ja tulepuuks kasutada.

Port-Au-Prince, Haiti. Üks USA rannavalve laev juhtis tagasi sellesse Haiti sadamasse 281 isikut, kes tahtsid paadiga salaja tulla Ameerikasse elama. Ühendriikide valitsusel on kokkulepe Haiti valitsusega, et illegaalselt Ameerikasse tulla soovijad, kui neid tabatakse, küüditatakse tagasi Haiti randa.

Toronto linnas võetakse ära postkastid, kuhu on viimaste uurimuste kohaselt pandud liiga vähesel arvul postisaadetisi. Kavas on korjata ära üle 700 postkasti ja saavutada sellega teatud kulude kokkuhoid postiautode kasutamise alal.

Torontos oli kolmapäeval, 27. aug. kõigi aegade tugevam vihmasadu. 24 tunni jooksul sadas vihma 71,6 mm. Paljud teed olid üle ujutatud ja paljude majade keldrid täitusid veest. Kokku on sadanud augustikuul vihma 186 mm. 1915.a. augustikuu vihmasadu oli 206.8 mm.

Inimesed üle 75 aasta ja vanemad on moodustamas Ontarios kõige suuremat vanusegruppi. Ontario elanike arv kasvas viimase 5 aasta jooksul 5 %. Inimeste arv 75 ja vanemate inimeste osas kasvas samal ajal 16,4%. Üks kolmandik ontariolasi kuulub aastatesse 25 kuni 44 a. Üldine elanike arv selle aasta alguseks oli 9.059,500.

Terrorism pommitamiste ja vandalismi näol on jõudnud Torontosse ja selle lähemasse ümbrusesse. Suurejõulise pommi plahvatuse tagajärjel muutus rusuhunnikuks Markhamis hiljuti valmis saanud suur kaubamaja ja linnavalitsuse maja sai raskesti kannatada. Kes pommi pani, ei ole teada.

Kanada pealinn elas ilma elektrita 3 päeva. Telefonid, tõstukid, liikluse kontrolltuled ei töötanud. Rahvas õppis elama ilma elektrita. Elektrivoolu andmise linnale katkestas tulekahju ühes alljaamas.

Rene Fontaine valiti suure enamusega tagasi parlamenti, kus ta oma kohast loobus vastasparteide süüdistuste tagajärjel, mitte õigete andmete andmise pärast oma varandusliku seisukorra kohta enne ministri ülesannetesse asumist. Peaminister David Peterson ei ole veel avaldanud oma seisukohta, kas ta nimetab Fontaine tagasi ministriks oma valitsuses või mitte.

Ökonoomsemaks autoks kütteõli kasutamise alal osutus pikemal sõidul üks Craig Hendersoni ja Bill Green'i poolt konstrueeritud sõiduk. Keskmiselt kulutas see auto 1 gallon kütteainet 103,7 miili kohta. Autos oli kasutamisel Volkswageni nelja-tsilindriline diiselmootor. Sõidutee pikkus oli 1.758 miili ja auto kulutas kütteainet $15 väärtuses.

Harry Grant ehitusfirmal on kavatsus ehitada maailma kõige suurem ja kõrgem maja. See oleks 121-korruseline, 1750 jala kõrgune. Ehitus kavatsetakse ehitada Newark'i, New Jerseys.

Laboratooriumide poolt kogutud andmete kohaselt pidi Kanadas olema juba 10.000 isikut, kes on nakatatud AIDS-viirusest.

Robert McDonald tuletas meelde peaminister Brian Mulroneyle, et valimisvõistluses ta lubas panna surmanuhtluse taastamise parlamendis vabale hääletamisele. Ta ei ole seda lubadust veel täitnud ja rahva sees väheneb konservatiivide populaarsus. Partei peaks nõudma, et peaminister oma lubaduse täidaks.

USA Senati kohtukomitee kinnitas ja saatis Senati täiskoosseisule otsustamiseks president Ronald Reagani kandidaadi William Rehnquist'i USA peakohtuniku kohale.

Karl Linnas ei saa kätte kõike posti

Karl Linnas on endiselt USA immigratsioonivõimudelt vangistatuna New Yorg ühes vanglas. Arvatakse, et tema kohtu asi edasikaebusena USA ülemkohtus ei saa tõenäolikult mitte tulla arutusele enne oktoobri kuud, sest praegu on enamus ülemkohtu liikmeid suvepuhkusel.

K. Linnas on palunud oma sõpru, tuttavaid ja teisi kaasmaalasi, et nad temale vanglasse kirjutaks, mida on ka elavalt tehtud. On aga ka selgunud, et Linnase posti tsenseeritakse ja temale ei ole mõnda saadetist kätte antud. Nii näit. sai üks ta sõpru kirja tagasi, mis oli kelleltki avatud, uuesti kinnihaagitud ja kandis tagasisaatmiseks ümbrikul sõnu, et „Ei ole aktsepteeritav"! Kirja saatja ütleb, et tavalise sisuga kirjal olid skautlikud sümbolid-embleemid. Saatja on skautmaster ja kasutab alatasa oma kirjavahetusel skautlikke sümboleid, ja K. Linnas tegutses ise pikki aastaid skautlike noorte ühe juhina Lond Islandil. See esinenud juhtum on tekitanud eestlaskonnas rohket kõneainet ja võõrastavat imestust.

KUULUTUSED

palume talitusele anda KUNI KL. 5 ESMASPÄEVA ÕHTUL, et kindlustada nende ilmumine järgmises lehes.

Eesti laul, tants ja võimlemine . . .

(Algus esiküljel)

kava ka Expo Euroopa Platsi laval 23. ja 24. augustil kell 10.45, kuhu oli kogunenud hulk pealtvaatajaid Vancouveri eestlaskonnast. (Tavaliselt sellel platsil on pea alati väga vähe pealtvaatajaid.) V.E.S -i rahvatantsu rühm esitas järgmised tantsud: Õige ja Vasemba, Jakk, Raabiku, Savioja Polka, Vastatsite Tants, Puuratas, Kosjatants, Eideratas, Leedu Veski ja Viru Polka. Noorterühm „Sääsed" esitasid järgmisi tantse: Meremeeste Valss, Kükitamistants, Näpu Polka, Kaera Jaan ja 1234567. Tantsud olid hoogsad, hästi ettevalmistatud ja viimistletud. Tahaks ainult teada, miks mõne tantsu juures oli kõva hüüdmist ja kargamist, mis nagu ei ole kombeks meie rahval?

LÕUNASÖÖK

Ühenduses suurte sündmustega Vancouveris korraldati ühine lõunasöök koos külaliste ja esinejatega „Calendars" restoranis, millest osavõtt oli eriti suur. Õpetaja Thomas Vaga palvega asuti einetama, lauldes kohe „Kui Kungla rahvas". Teadustajaks oli Tommy Vesik. Sööduddjoodud, tutvustas dr. Maldus Marits peakõnelejat, Eesti Rahvuskomitee Ühendriikides esimeest Juhan Simonsoni, andes üksikasjaliku ülevaate Simonsoni elukäigust, haridusest ja seltskondlikust tegevusest eesti ühiskonnas, nii USA-s kui ka Kanadas.

JUHAN SIMONSON

Simonson tõi tervitusi USA ja Lakewoodi eestlaskonnalt ja tänas kutse eest Vancouveri Eesti Seltsilt. Ta hindas kõrgelt „tulihingelise juhi Enno Lepnurme suurt saavutust, korraldada esmakordselt Musta Lindi Päev siin Vancouveris", imestades samaaegselt Markus Hess'i tagasihoidliku idee levimist nii kaugele. Edasi andis kõneleja ülevaate eestlaste osavõtust maailma näitustest, alates 1939. aastast, kui „USA vana-eestlased Alice Zimmermanni juhtimisel võtsid osa New Yorgi maailmanäitusest laulukoori ja rahvatantsu rühmaga. Aastal 1964-65 olid eestlased jällegi esindatud võimlemise ja lauluga. Samuti Montrealis 1967. aastal ja nüüd Vancouveris on võimsalt täidetud see eestlaste traditsioon, mis algatati 1939. aastal New Yorgis."

Kõneleja tegi tähelepanekuid USA ja Kanada eestlaste koostööst organisatoorsel pinnal skautluses-gaidluses, rahvatantsus, laulus ja võimlemises. „Peaksime mõtlema endist kui Põhja-Ameerika ühiskonnast." Ta loetles statistikat rahvaloendusest nii USA kui ka Kanada eestlaste arvu kasvust ja vahekorrast uus-ja vana-eestlaste vahel, mis on nende kahe maa vahel erinev. (USA-s 26.000 eestlast, neist 16.000 vana-eestlast. Kanadas 19.000 eestlaste, neist 5000 vana-eestlast.)

Edasi võrdles ta riiklikke toetusi etnilistele rühmadele USA-s ja Kanadas eestlaste osas, esile tõstes Connecticut'i eestlaste 30-40.000 toetust president Nixon'i ajal. „Kanada föderaalse Mitmekultuuri ministeeriumi poolt on eestlasi toetatud palju rohkem. Kanada on suutnud välja arda 2 köidet eestlaste ajalugu. Kanadas on rohkem tähelepanu osutatud etnilistele ajalehtedele. Kanadas on kaks eesti lehte, USA-s üks. Kanada on kuulus võimlejate poolest. USA-s töötab jälle Eesti konsulaat täie jõuga. USA-s on kaks agentuuri valitsuse kulul — Voice of America ja Radio Free Europe. Baltic Press hoolitseb selle eest, et neil oleks vajalikud uudised. Voice of America annab uudiseid edasi kaks korda päevas. Radio Free Europe töötab Washingtonis ja Münchenis." Lõpuks nimetas ta ka head koostööd Eesti Rahvuskomitee ja EKN-i vahel, kes käivat vastastikku üksteise peakoosolekutel, et leida uusi ideesid. „Läänerannikul on tehtud tubli töö Eesti Päevade näol, koostöös mõlema maa vahel. Vaatame kõik positiivselt tulevikku ja palju edu ja jõudu tulevikuks."

AVO PIIRISILD

Enno Lepnurm tutvustas teist kõnelejat, Avo Piirisilda, kes omas sõnavõtus mainib muuseas „Olen väga vaimustatud sellest, mis siin tehti. Los Angeleses viskasid balti organisatsioonid venelasi Olümpiaadist välja, vabadusristlemine Läänemerel ja nüüd Musta Lindi Päev — see kõik annab head mõju USA valitsusele. Nad teavad nüüd, et meil on ülemaailmne jõud." Korravalve ülem lõi katki meie õhupalli. Ta teadis, mis me ajalehtedes, raadios ja TV-s tegime. Kui tema teadis, siis teavad ka teised. Ja kui Ribbentrop-Molotovi pakti 50-aastapäev kätte jõuab, siis rõkkab sellest terve maailm."

Järgnes Toomas Kirvese juhtimisel restoranis laialipaisatud ühiskoorilt laul „Pidu lõpeb"

LÕPETAMINE

Lõpuks lausub Enno Lepnurm: „Kokkuvõttes Expo-l esinemine tuli hästi välja, tänu kaasa-aitajaile Torontost, Portlandist ja Seattlest. Musta Lindi aktsioon, vaatamata väikesele arvule läks hästi. Oleme suutnud koos püsida. Oleme organiseeritud ja võime ütelda, et eestlastena oleme üks tublimaid rahvaid maailmas. Musta Lindi Päev oli eestlaste algatus, mis pandi liikuma ülemaailmses ulatuses, tänu noorele Markus Hessile, kellele saadame kõikide kohalolijate allkirjadega tänu kaardi. Vancouveri osas tänu ühele mehele — Valmar Tammele, kes kõik rattad käima pani."

Külalistest kõneles veel Toomas Metsala, kutsudes kõiki osa võtma Melbourne Estost 1988 aasta vahetuse. Portlandi nimel kõneles esindaja hr. Kalmar; Seattle nimel pr. Mihkelson. Sõna võttis ka Toronto EKN-i nimel Raffi Moks + „Te tõendasite, kaunis veenvalt, et ühenduses on jõud. Välja astudes N. Liidu paviljoni ees — kõik ühiselt andsite panuse eesti välisvõitluse alal. Panus, mille üle on uhke terve eesti rahvas vabas maailmas ja ikestatud kodumaal." Lõpuks kutsuti ette Helve Ranniste, Susan Muld ja Toomas Kirves, kellele anti üle kingitused ja hüüti tugev Hurraa! Samuti anti üle kingid Juhan Simonsonile ja Avo Piirisillale. Pidulik ja meeldejääv lõuna lõppes Eesti hümniga.

VALLY JOHANSON

Lühidalt

Oklahomas, USA-s, ähvardati üht kirjakandjat vallandusega. Ta raevus, tulistas surnuks 14 kaastöölist ja haavas 6 teist, enne kui end ise mõrvas.

See pole rekord. Ühes McDonaldi restoranis, Californias, tappis üks vallandatud julgeolekuvalvur 21 inimest, kaasa arvatud palju lapsi. See juhtus 1984.a. suvel; teda tappis politsei.

Üks jubedamaid päevi juhtus 1966.a kui üks noormees, tulistades Austini ülikooli kellatornist, mõrvas ükshaaval ja sihikindlalt 14 inimest. Eelmisel õhtul oli ta tapnud oma naise ja ema. Ka teda tappis lõpuks üks politsei täpsuslaskureid.

Raport, mille alusel pres. Reagan oma tuumarelvade vastase (SDI) kaitsesüsteemi rahva ette tõi, olevat olnud liig kiirsti kirjutatud, — nii väidavad nüüd paljud teadlased, kes ise seda kirjutada aitasid.

Mõnedki neist on oma allkirja lisanud 6000 teadlase nimistule, kes avalikult ja põhimõtteliselt ei soovi „Tähesõja" programmist osa võtta.

Gorbatshov suvitas Pärnus?

Välismaadelt okup. Eestit külastanud mitmed inimesed on kõnelenud kodumaal augusti algul levinenud kuuldusest, et N. Liidu peaboss Gorbatshov on pidanud Tshernobõlis hiljutise aatomiplahvatuse kiirguse läheduse tõttu Krimmi asemel tulema suvitama Pärnusse. Seda nn. kultuuripidustuste varjus, milleks äkitselt asuti ulatuslikke ettevalmistusi tegema kuurordi igakülgse „üleslöömisega".

Kui see tõele vastab, siis sai see teostuda vaid kuni septembrikuu esimese nädala lõpuni, pärast seda muutub Pärnu klimaatiliselt suvitushooajast väljalangevaks. N. Liidu süsteemi ja eriti varjamiste juures võib jääda kompartei juhi võimalik eravisiline Pärnu külastamine veel pikemat aega salajaseks, enne kui sellest midagi lähemat välja imbub. Kommunistlik okupatsioonivõim ei ole suutnud üle 40 a. kestel Pärnu supelrajooni rajada veel ühtegi uut suuremat hotelli.

Olemasolevaks on vaid Eesti Vabariigi ajal püstitatud moodne Rannahotell, seega peaaegu 50 a. vana, milles olid ka varutud esinduslikud ruumid E.V. presidendile, milliseid ta ka kasutas. Pärnu Rannahotell, mis asus otse rannaliiva serval, oli muide Eestist koos Pärnu Suvekasiino ja Tallinnas asuva Kuld Lõvi hotelliga tollal Briti Kuningliku Turismiühingult paigutatud nende soovitatud rahvusvaheliste lokaalide-hotellide nimistusse. Pärnusse on punaste ajal küll nendelt (või teistel andmetel inglastelt) 1944.a. septembris õhurünnakul (Pärnule ja Riiale) hävitatud ajaloolise Endla teatrimaja kohale alles mõni aasta tagasi ehitatud umbes 6-kordne kastikujuline turistide hotell, seega Pärnu kesklinnas.

Musta Lindi Päev Vancouveris

Pärast pingutavaid ettevalmistusi EKN-i Vancouveri esindaja Enno Lepnurme algatusel ja eestvedamisel moodustati Musta Lindi Päeva komitee, kuhu kuulusid: John Kolasky — esimees (Ukraina), Greg Lanning — sekretar (Kanada), Valmar Tamm — laekur (Eesti) ja Mark Jarowski — propagandadirektor (Poola).

Peeti rohkelt koosolekuid, rahvusrühmade omavahelisi ja üldisi. Viimased leidsid aset esmaspäeva õhtuti „Eesti Kodu" aulas, keskmise osavõtuga 40 ümber. Kuigi aeg ettevalmistuste tegemiseks oli tohutult lühike, suudeti siin palju korda saata, tänu igale üksikule, kes oma ülesanded eeskujulikult täitis. Eriliselt tuleks siiski esile tõsta Enno Lepnurme, kes selle aktsiooni siin Vancouveris alustas. Samuti ei saa mainimata jätta Valmar Tamme, kes lühikese ajaga kõik vajalikud summad koguda suutis. Suur teene oli ka Mark Jaworskil, kes Musta Lindi Vancouveri aktsiooni massimeedia kaudu miljonitele tuttavaks tegi. Rahvusrühmana olid eestlased need, kes suutsid Musta Lindi aktsiooni viia N. Liidu paviljoni ette Expol. Kõige aktiivsemad eestlased olid: Enno Lepnurm, Valmar Tamm, Harri Muld ja Thomas Vaga. Esindatud olid: eestlased, lätlased, leedulased, poolakad, ukrainlased, tshehhid, ungarlased, soomlased, rumeenlased, bulgaarlased, kanadalased ja sakslased. Enamus neist siiski väga tagasihoidlikult.

PROPAGANDA

Propagandamasin oli väga mõjuv. Alates 11. augustist kuni 22. augustini ilmus tv-s kaks ja vahel enam kuulutust kahest jaamast. Samuti jagati trükitud kuulutusi sündmusest kõikidesse võimalikkudesse kohtadesse. Raadiojaam CJOR andis pidevalt informatsiooni Musta Lindi aktsioonist, pikemalt selgitades kogu M.L -ga seoses olevat ajaloolist tagapõhja. Väga abivalmis olid kirikud informatsiooni ja rahakogumise aktsioonides. Trükiti 10.000 voldikut jagamiseks Expo väravate ees Musta Lindi Päeval. Korraldati pressikonverents. Samuti massikoosolek, raadio „talk-show" ja leinakäik Expo maa-alale N. Liidu paviljoni ette, mille lõpetas Expo korravalve ülem.

PRESSIKONVERENTS

Pressikonverents peeti neljapäeval, 21. augustil, kell 2 p.l. Century Plaza hotellis, salong „B". Koos oli 16 inimest. Eestlastest olid kohal dr Maldus ja Arvo Marits, õp. Thomas Vaga, Enno Lepnurm ja Valter Taal. Laudkonnas istusid John Kolasky, Greg Lanning ja Mark Jaworski.

Pressikonverentsi avas esimees Kolasky andes ülevaate M.L. komitee tööst ja tutvustas Molotov-Ribbentropi pakti ajalugu, mainides muuhulgas, et „rahuarmastav juut Litvinov vallandati N. Liidu välisministri kohalt Stalini poolt ja asendati venelase Molotoviga ja kohe algas juutide vallandamine USSR-is. Molotov tegi ettepaneku kaitselepingu sõlmimiseks ja salaja tehti pakt, kuidas jagada Ida-Eurodpat."

Järgnenud küsimuste periood oli vaikne — ainult paar küsimust.

MASSIKOOSOLEK

Ühine massikoosolek peeti Ukraina Katoliku Centris reedel, 22. augustil kell 7.30 p.l. Kogunenud oli ligikaudu 300 osalejat. Nende hulgas arvukalt eestlasi. Lavale oli pandud kaks pikka lauda, kaetud ukraina mustritega kaunistet linadega. Lava ülal serval oli suurte tähtedega loosung „For the Decolonization of USSR." Kummalgi pool lava olid asetatud ikestatud rahvaste lipud. Massikoosolek oli hästi organiseeritud ja jättis professionaalse mulje. Laudkond koosnes: õp. Thomas Vaga, Greg Lanning, Avo Piirisild, Jery Idzikowski, Mark Jaworski ja Bohdan Gizimala Siedlecki. Teadustajaks oli John Kolasky. Koosolek algas Kanada hümniga, mille järel ütles palvesõnu õp. Metzker. Alderman Margarete Ford luges ette linnapea Harcourt'i proklamatsiooni, kuulutades 23. augusti Musta Lindi Päevaks.

Kõigepealt andis lühikese ülevaate teadustaja Kolasky Molotov-Ribbentropi paktist ja selle salajastest klauslitest, ning sellele järgnenud ahelreaktsioonist, mis neelas Ida-Euroopa N. Liidu mõjupiirkonda. Ta tutvustas Poola vabadusvõitlejat Jery Idzikowsky't, kes omakorda kõneles ajaloo käigust tolle saatusliku pakti tulemusena, kui rahvad üksteise järel kaotasid oma vabaduse. Ta kõneles oma saatusest vanglas ja teiste vanglasõprade saatusest ja küsis: „Miks me võitlesime? Mille eest?" Ja ta vastas: „Me võitlesime ainult, et võida elada normaalset elu, mis on nii loomulik siin Kanadas."

Järgmisena esitas kitarri saatel Bohdan Siedlecki ballaadi millest kujunes Poolale mitteametlik hümn, mille viimase salmi laulis ka osa rahvast kaasa. Laulu nimeks oli „Let Poland be Poland". Järgmisena luges parlamendi liige Mary Collins ette peaminister Brian Mulroney tervitustelegrammi. Greg Lanning luges ette proklamatsiooni Poola solidaarsusest, millele olid alla kirjutanud peale tema enda veel esimees Kolasky ja propaganda direktor Jaworski. Viimane neist kõneles isiklikest kogemusist ja luges ette kirja, mis saadetud välisminister Clark'ile, kus nõutakse, et Kanada valitsus suruks N. Liidule peale, et ta oma väed Afganistanist välja viiks.

Veel andis informatsiooni teadustaja Kolaski, kuidas venelane kavatseb kogu maailma keele abil sotsialistlikuks muuta. Tuua kõigepealt vene keel sovjettide riikidesse ja siis üle kogu maailma. Seda tehtavat inimeste komandeerimisega ühest maa otsast teise, mis loob olukorra, kus on vaja ühist keelt — vene keelt. Ta luges ette kirja, mille oli saatnud Gorbatchevile kõikide nimel (300) kus puudutati inimõiguste põhiseadust UNO-s ja Helsingi kokkulepet, mis takistaks rahvaste ümberasustamist, mille abil sunnitakse kõikjal kasutama vene keelt. Sellele kirjale olid alla kirjutanud esimees Kolasky (ta ise) ja sekretär Lanning. Tagantjärgi küsis ta koosolijate käest nõusolekut — selle ta sai. Samuti teatas ta, et ajutine Musta Lindi Päeva komitee jääb samas koosseisus edasi töötama ja palus toetusi anda laekur Tammele. Ka tegi ta üleskutse tulla abistama 23. augustil, s.o. järgmisel päeval Expo väravate juurde, et jagada välja 10.000 informatiivset voldikut.

Järgmisena tutvustab õp. Thomas Vaga peakõnelejat Avo Piirisilda ja tema tegevust ja tegevuse häid ja kaugele ulatuvaid tagajärgi. Piirisild kõneles kaunis lühidalt. „Kui tagasi minna II maailmasõja aega, siis näeme, kui imelik on maailm. Endised vaenlased on nüüd sõbrad. Meie vaenlane on aga sama. On väga tähtis, et teeme seda tööd. Ameeriklased üksi ei suuda vabastada kõiki ikestatud rahvaid. Selle pakti läbi liikus maailmas võim sovjettide kätte. Sovjetid andsid sakslastele kõik, mis neil vaja oli ja sovjetid said kõik tagasi, mida nad revolutsiooniga kaotasid. Nad kauplesid sellega, mis neile ei kuulunud, teiste rahvaste vabadusega. 22 kuud olid sovjetid liitlased Saksaga. Pakt andis sovjettidele esimese diplomaatilise võidu. On kahju, et kõik halb on ühendatud sakslastega ja mitte sovjettidega. USA rahvale on see müüdud, et ko-eksistents saavutab rahu. Sovjetid aga ei anna alla ja mis meid vaba hoiab, on meie relvad. Tegelikult Vene kommunism on lagunemise teel. Sellepärast on oluline, et me õpetame USA rahvast." Ta andis põgusa ülevaate oma organisatsiooni — Baltic-American Freedom League — tegevusest. „Meie siht on õpetada vaba maailma kommude vastu. Pakt on hea abinõu õpetada rahvast siin. USA poliitikud hakkavad töötama positiivses suunas, kui neile igalt poolt maailmas seda peale surutakse."

MUSTA LINDI PÄEV

Täpselt kell 2 p.l. toodi B.C. Place staadioni treppidelt alla eestlasi ühendav suur sinine õhupall valge pika toki otsas, kust rippus alla musti ribasid. Palli kandjaks oli Rein Lepnurm Calgaryst. Jagati välja tuhandeid voldikuid mitmete käte abil. Rohkelt oli kohal rahvarõivais daame nii Vancouverist kui ka mujalt lääne-rannikult. Kell 4.30 jõuti N. Liidu paviljoni ette. Paviljoni sees oli erakordselt palju N. Liidu ametnikke. Niipea kui õhupall möödus ühest „exit" avausest, suleti kõik avaused koheselt ja närvilised ametnikud (kanadalased) haarasid „walky-talky'de" järgi. Väljas oli kõik rahulik. Eestlased jalutasid N. Liidu paviljoni ees edasi-tagasi rahulikult ja korravalve mehed koos oma ülemasega vahtisid rahulikult pealt. Siis otsustas Enno Lepnurm, et koguneme palli taha ja kõnnime N. Liidu paviljoni sissekäigu juurde ja läheme sisse. Kui ei lasta, siis pöördume rahulikult vastuvaidlematult tagasi ja läheme koju. Nii juhtuski. Liiguti ja koguneti palli ümber ja kui jõuti eskalaatori ligidusse, tormas eestlastele vastu kari korravalve mehi-naisi koos nende ülemaga, kes oli erariietes. Sisenemine keelati ära kõigile, kes kandsid musta linti ja korravalve ülem torkas eestlaste palli katki. See muidugi oli ootamata ja ka lubamata tegu ja tekitas pahameelt. Nii algas sõnasõda tema ja eestlaste vahel. Samal ajal seisis rühm venelasi paviljoni seina ääres ja kui teada saadi, et need on venelased, tormati neile juurde ja sõna-sõda käis nii inglise kui ka vene keeles. Vahel olid venelased eestlaste poolt täiesti ümber piiratud, kuid korravalve ei teinud sellest mingit numbrit. Eestlased said takistamata venelastele ütelda, mida nad tahtsid.

Musta lindi kandjaid võis Expol olla umbes 200, neist umbes 150 eestlast. Ükski teine rahvas peale voldikute levitamise mingit demonstratsiooni ei teinud.

MASSIMEEDIA

Peale tv-kuulutuste ilmus ka lehekülje suurune kuulutus 23. augusti „Province'i" väljaandes. Raadiojaam CJOR oli äärmiselt vastutulelik ja andis informatsiooni edasi mitmel korral (Pat Burns). Kõige laiema mõjuga oli kindlasti „talk show", 24. augustil, mis kestis poolteist tundi. Selles esinesid John Kolaski ja Greg Lanning. Kolaski tutvustas ennast kui Kanadas sündinud ukrainlast, kes oli siin 30 aastat Kommunistliku Partei liige olnud. Kaks aastat N. Liidus elanud, pettunud ja hakanud kommunismi tutvustama raamatute kaudu. Lanning oli kommunismi tundma õppinud raamatute lugemise kaudu. Lanning on Langara Community College õppejõud. Ta on väga suurte teadmistega poliitikas ja osav kõneleja. Kolasky sõnavõtud olid pikad ja sisus vähem sisukad kui tema varematel sõnavõttudel. Jäi mulje, et ta kasutas võimalust oma raamatute propageerimiseks, eriti tema näljade kogu, mida ta N. Liidus elades oli kuulnud. Tal lasti programmis esitada isegi mitu nalja, mis naljakad üldse polnudki, võttes sellega palju aega ära kasulikumaks kasutamiseks.

Kui jõuti küsimuste juurde, siis oli mitmeid sisse-helistajaid kuulajate poolt, enamuses siiski kriitikaga Musta Lindi aktsiooni vastu. Üks läks koguni nii kaugele, et ütles, et mõlemad kõnelejad on juudid ja kommunistid ja nende sihiks pole muud kui pahanduste tegemine üle kogu maailma. Seda muidugi eitasid mõlemad kategooriliselt.

●

Tagasi vaadates peab ütlema, et see Toronto eestlaste algatus levis kui kulutuli üle kogu läänemaailma. Vancouveris sai see aktsioon igatahes tohutult palju kohaliku massimeedia aega ja ruumi, mis ei ole sugugi tavaline nähe olnud meie poliitilises elus ja see peaks panema meid kõiki mõtlema.

V.J.

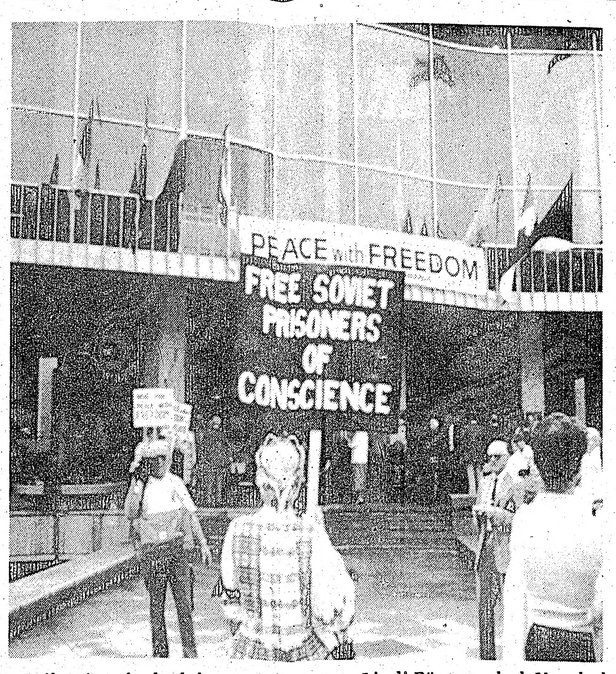

Hamiltoni raekoda dekoreerituna Musta Lindi Päeva puhul. Vasakul Eesti trikoloor. Foto — A. Woode

Musta Lindi Päev Hamiltonis

23. augustil hommikused vihmavood valmistasid muret, kuid k. 11-ks sadu vaibus ja raekojaväljakule kogunenud rahvahulka võis hinnata tuhandele. Eestlasi oli tulnud 50-ne ümber. Arvestades eestlaste passiivsust, ja mõnikord isegi eitavat suhtumist demonstratsioonidesse, tuleks seda osavõttu pidada rahuldavaks, kui välja arvata et üsna mitmed ühel või teisel viisil olid seotud selle ürituse korraldamisega.

Raekoja rõdule kinnitatud suur plakat hüüdlausega: „Peace with Freedom" (Rahu koos vabadusega), oli piiratud seitsme ikestatud riigi rahvuslippudega.

Pärast v[illegible]hääldajatest edasi antud avamuusikat, mis algas meile tuttava „Põhjalaagri marsiga", ütles sissejuhatavad sõnad komitee liige ukrainlane Ivan Kubrak, kelle esituses oli väga hea — täpne, selge ja kaugelekõlav. Ta kutsus ette avapalvuseks kanada õpetaja L. Browni. Teistest vaimulikkudest oli kohal seitsme rahvuse õpetajad, nende hulgas õp. Tõnis Nõmmik.

Päevakohase kõne esitas Brian John, kes on „Amnesty International" esimees ja töötab professorina McMasteri Ülikooli juures. Selle järele esines umb. 80-ne liikmeline segakoor, mille koosseis oli kiiresti kokkuseatud mitme rahva lauljatest.

Kohalviibivatest valitsuse ja poliitiliste rühmituste esindajatest võiks veel nimetada: Geoff Scott; Sheila Copps; Sheala Martin; Geraldine Copps ja mitmed teised. Linnapea Bob Morrow oli kutsutud osa võtma samal ajal toimuvast nn. „Can-Can Festival"-nimelisest mustanahaliste paraadist. Teda asendas linnanõunik Mary Kiss.

Järgnesid tervitused kutsutud esindajate poolt ja siis kohaliku Musta Lindi Päeva Komittee esimees, poolakas Ludvik Luczak luges ette päeva resolutsiooni, mille rahvas heaks kiitis ühise hüüdega „Yea".

Enne lõppu teadustaja Kubrak pöördus kohalolijate pool hoogsa üleskutsega — edasi kanda Musta Lindi traditsiooni ka järgnevatel aastatel, pannes igaühele südamele teha hoolsat selgitustööd kohaliku rahva hulgas ikestatud kodumaades valitseva olukorra kohta.

Lõpusõna ütles komitee abiesinaine Merike Koger ja selle järele lauldi ühiselt Kanada hümni. Enne lahkumist vallandati 500 musta õhupallikest, lendlema linna kohale hüüdlusega „Rahu koos vabadusega."

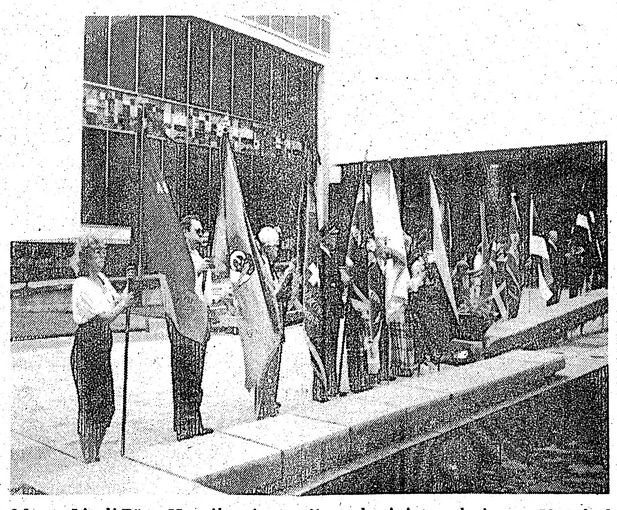

Musta Lindi Päev Hamiltonis. Osa lippude rivist raekoja ees. Vasakult teine Jaan Käsper Võitlejate Ühingu lipuga, paremalt teine Albert Parras Pensionäride Klubi lipuga. Foto — A. Woode

EI MINGIT KOMPROMISSI KOMMUNISTIDEGA

K. Päts — 1918.

Sõjameeste Suvepäevad Seedriorul

Möödunud laupäeval ja pühapäeval toimusid Seedriorul VIII Põhja-Ameerika Mandri Eesti Sõjameeste Suvepäevad, mille raames peeti ka Eesti Rahva Võitluspäeva ja pühitseti Hamiltoni V.Ü. 20. aastapäeva. Päevade korraldajateks olid Toronto ja Hamiltoni võitlejate ühingud.

Kell 12 päeval peeti lasketiirul laskevõistlused J. Reinoja juhatusel. Kell 5 õ. algas Langenute Mälestussamba väljakul aktus, kus peakõnelejaks oli ajaleht „Võitleja" tegevtoimetaja V. Lillakas. Anti välja ka Ü.E.V.K. teeneteristid ja laskeauhinnad ja tähistati pidulikult Hamiltoni V.Ü. 20. aastapäeva.

Õhtune osa toimus peamaja saalis, kus eeskava oli koostanud ja juhatas R. Tralla. Esinejateks olid Tamara Norheim-Lehela, Esko Luksepp, Enno Õunapuu, Meinhard Niinvee ja Raimond Tralla. Kaasa aitas ka „Kosjasõidu" väike koor, Victor Raag ja August Sumberg Detroidist ja Georg Iltali orkester Torontost.

Einelaua eest hoolitses L. Kirs, tantsumuusika eest G. Iltali orkester. (Lähemalt järgmises lehes)

ESTO EAGLES

Jäähokit mängima!

Eesti Jäähokimeeskond alustab uut hooaega 23. sept. Double Rink staadionil (maantee 7 ja Jane), kus mängitakse igal teisipäeva õhtul. Eesti noormehi kutsutakse liituma meeskonnaga. Aastamaks on 250 dol., mille eest saab ka särgi ja sukad. Lähemaks informatsiooniks — Jaak Järve, tel. 443-9618 (150 Graydon Hall Drive, nr. 2211, Don Mills, M3A 3B3).

Teadaanne

T.E.S. Lasteaed alustab tegevust laupäeval, 13. sept. 1986 kell 9 hommikul Eesti Majas.

JUHATUS

Vera Poska-Grünthal
„ELU JÄTKUB VÕÕRSIL"
Oma suurele laste perele ning murelaps „TRIINU" kaasasutajatele, kaastöölistele ning lugejatele.
180 lhk. (B) ● Hind $15,00
Müügil „MEIE ELU" talituses
958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6

Musta Lindi Päev Kitcheneris

Trotsides vihmavalanguid kogunes Musta Lindi Päeval umbes 500 Kitcheneri Victoria Parki protestdemonstratsiooniks ja marsiks läbi kesklinna Kõnelejate Nurgale.

Korraldajaks oli K.Eesti Seltsi juhatuse liige Tammi Ruutopõld. Liikuma hakates puhus tuul vihmapilved laiali ja peagu paitas märgi sammujaid soe päike. Kõige ees oli must ratsu musta ratsanikuga, kes kandis käes musta leinalippu, sellele järgnesid osavõtvate rahvuste lipud ja päevakohased plakatid. Enne paraadi varustati kõiki lendlehtedega, mis jagati igale, keda nähti.

Kõnelejate Nurgal toimis teadustajana Kitcheneri linnavolinik Telegdi ja sõna võtsid Kitcheneri linnapea Dominique Cardillo ja Waterloo linnapea asendajana linnavolinik Brian Turnbull.

Eelmisel nädalal oli kritiseerinud organiseerijaid üks kohalik „Rahugrupp", miks protesti ei juhita ka USA poliitika vastu. Samuti süüdistasid vene konsulaadi ametnikud organiseerijaid Nõukogude - vastase propaganda levitamises ja poolehoius natsidele. Selle süüdistusega ühtus üks Nõukogude pressi atashee öeldes kohalikule ajalehele (Kitchener-Waterloo Record), et see peab nii olema kui organiseerijad on Nõukogude Liidu vastu viimase olles üks liitlastest, kes võitsid II maailmasõja Natsi - Saksamaa vastu (väljavõte Kitchener-Waterloo Recordi artiklist esmasp. 25. aug. s.a.). Sellele süüdistusele vastas oma sõnavõtus Ontario parlamendiliige David Cook sõnades: „Nõukogude Liit ei ole ainuke riik, kellel on monopol ebaõiglusele ja vägivallale, aga see on see riik, mille pärast meie täna siin oleme. Vägivallal on palju vorme ja seda on alati raske välja juurida." Cook arvas, et selle päeva sümbol on väga sobiv, kuna see on must lint konkreedist ja traadist, mis lahutab Lääni Idast ja vaba mittevabast.

Dr. Gerhard Hess, kes oli üks Musta Lindi Päeva korraldajatest (Markus Hessi isa), luges ette peaminister Brian Mulroney kirja, milles ta kiitis Ida-Euroopa immigrante ja pani kanadalastele südamele valvsalt kaitsta meil siin olevaid vabadusi.

Peakõnelejaks oli Edda Otta Torontost, kes põgenes 1966.a. Tshehhoslovakkiast. Ta rääkis, kuidas ta 20-aastasena vangistati kommunistliku korra vastu protesteerimise pärast ja oli kümme aastat Praha vanglas. Samuti vangistati ta vanemad ja vend riigi vastu rääkimise eest ja vend hukati hiljem. Mõlemad ta vanemad olid varem olnud vangistatud ka natside poolt. „Kannatused olid samasugused, kuid valitsejad olid erinevad. Natsi „monster" oli asendatud kommunismi omaga. Proovin teile öelda, et on väga vähe erinevusi fashismi ja kommunismi vahel", ütles Otta oma emotsionaalses kõnes.

Sõna võttis veel Afganistani esindaja ja lõpusõnas rõhutas dr. G. Hess „Tuleval aastal teeme seda jälle ja peale seda uuesti, kuni me saame tagajärgi." Demonstratsiooni lõpetas dr. Hess lauldes „O Canada", millega ühines kogu rahvas.

Dr. G. Hess Musta Lindi Päeval Kitcheneris lugemas ette peaminister B. Mulroney tervitust. Foto — A. Tera

KIR

Klaveripedagoog Stell
vatooriumis. Stella K

R. TAIT McKENZIE M

Kõrgeim tuni
prof.dr. Jüri Da

Canadian Association Physical Education and vääristas oma aastak prof.dr. Jüri Daniel'i R. zie medaliga. See on k nustus Kanadas kehali se, spordi ja tervishoiu sionaalidele.

Laureaatide valimine
mine algas 1984. aastal
nimetuse R. Tait McKen
seks, kes on silmapais
ajaloos arstiteaduse ja k
vatuse alal, samuti skulp
miselt spordi ja sõdurie
Esimesest maailmasõjas

Medali üleandmise
raames anti ülevaade p
niel'i elukäigust ja teen

Tema kõrgema haridu
Tartu ülikooli õigusteadu
petas Teine maailmasõ
1948. a. Kanadasse, töö
kullakaevanduses Ontar
tippujuja Eestis, rakenda
instruktorina Brantford
1952. a. registreerus Tor
BPHE programmi, ja sell
järele siirdus tagasi om
Olles lõpetanud ka ps
teaduskonna ta kutsuti 1
kasvatuse ala lektoriks
kooli ja täitis hiljem mi
treening- ja administratii
Omandas magistrikraad
ülikoolis Ph.D. kraadi.
nimetati Toronto ülikoo
riks ja kehakasvatusosak
toriks. Oli sel kohal ku
tani. Olles hiljem direkt
on dr. Daniel täitnud n
ülesandeid. Tema tööd Y
hinnati 1979. a. ühe hoon
sega Jüri ja tema abikaa
tamiseks: „The Daniel Pr
re".

Ülevaade elukäigust,
medali üleandmisel, lõp
sega — The Physical
Education ala Kanadas
resti kui Jüri Daniel o
oma kodu Kanadas.

PROF. DR. JÜRI D

C. OTT
Ravitaimed, terv
Nõuanne ja sõbralik
300 Danforth Av

KIRJANDUS □ KUNST □ KULTUUR

Klaveripedagoog Stella Kersoni õpilased koos õpetajaga aastakontserdil Toronto Kuninglikus Konservatooriumis. Stella Kersonil on 53 õpilast.

R. TAIT McKENZIE MEDAL

Kõrgeim tunnustus prof.dr. Jüri Daniel'ile

Canadian Association for Health, Physical Education and Recreation vääristas oma aastakonverentsil prof.dr. Jüri Daniel'i R. Tait McKenzie medaliga. See on kõrgeim tunnustus Kanadas kehalise kasvatuse, spordi ja tervishoiu ala professionaalidele.

Laureaatide valimine ja tunnustamine algas 1984. aastal ja medal sai nimetuse R. Tait McKenzie austamiseks, kes on silmapaistev Kanada ajaloos arstiteaduse ja kehalise kasvatuse alal, samuti skulptorina, peamiselt spordi ja sõdurielu teemadel Esimesest maailmasõjast.

Medali üleandmise tseremoonia raames anti ülevaade prof. Jüri Daniel'i elukäigust ja teenetest.

Tema kõrgema hariduse taotlused Tartu ülikooli õigusteaduskonnas lõpetas Teine maailmasõda. Asunud 1948. a. Kanadasse, töötas ta algul kullakaevanduses Ontarios. Kuna oli tippujuja Eestis, rakendati ta ujumisinstruktorina Brantfordi YMCA-s. 1952. a. registreerus Toronto ülikooli BPHE programmi ja selle lõpetamise järele siirdus tagasi oma töökohale. Olles lõpetanud ka psühholoogia teaduskonna ta kutsuti 1962. a. kehakasvatuse ala lektoriks Toronto ülikooli ja täitis hiljem mitmeid õppe-, treening- ja administratiivülesandeid. Omandas magistrikraadi ja Illinoisi ülikoolis Ph.D. kraadi. Aastal 1972 nimetati Toronto ülikooli professoriks ja kehakasvatusosakonna direktoriks. Oli sel kohal kuni 1979. aastani. Olles hiljem direktori asetäitja on dr. Daniel täitnud mitmeid teisi ülesandeid. Tema tööd YMCA juures hinnati 1979. a. ühe hoone nimetamisega Jüri ja tema abikaasa Mia austamiseks: „The Daniel Program Centre".

Ülevaade elukäigust, mis loeti ette medali üleandmisel, lõpeb tunnustusega — The Physical and Health Education ala Kanadas rikastus suuresti kui Jüri Daniel otsustas luua oma kodu Kanadas.

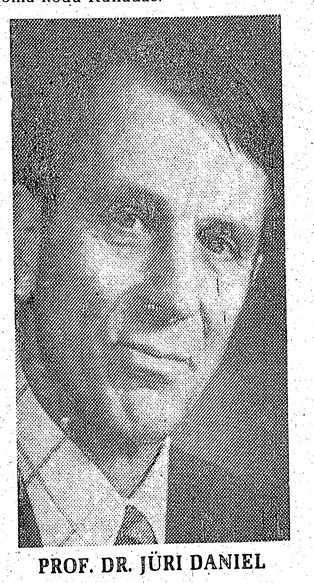

PROF. DR. JÜRI DANIEL

Ingliskeelne teos eesti kunstist

On ilmunud ingliskeelne eesti iseseisvusaegset kujutavkunsti käsitav raamat. See on köide XI, professor A. Võõbuse „Studies in the History of the Estonian People", alapealkirjaga The Cultivation of The Figurative Arts.

Selles on eri peatükid maalile, graafikale ja skulptuurile. Kuigi tegu on peamiselt iseseisvusaegse kunstiga, iga peatükk algab vanameistritega.

Nagu teisedki professor Võõbuse tööd, joonealused viited annavad ka allikad mis kinnitavad esitatud väidet. Raamatu lõpus on hõlbustavad registrid isikunimedest (üle 400), Eesti ja välismaistest kohanimedest ning autorite nimekiri.

Raamat jätab meeldiva, puhta mulje. Kahju ainult, et puuduvad illustratsioonid. Kulude probleem, aga võib-olla ka lootusetus anda piisavat ülevaatlikku pildikogu sellise ulatusega töö jaoks.

Kui päris ladu lähemal ajal Torontosse saabub, siis on seda võimalik saada Toronto laohoidjalt, dr. E. Aruja, 37 Groveland Crescent, Don Mills, Ont. M3A 3C4, telefon (416) 447-8958. Ühendriikide lugejail on seda ehk hõlpsam tellida autorilt: prof. A. Võõbus, 230 So Euclid Ave. Chicago, Ill 60302.

ENDEL ARUJA

Eesti teadlaste protestist inglis-keelses ajakirjas

Ajakirjas „Nature", (juuni 1986) oli teade: „Estonian Protest", kus seisab, et Eesti teadlased on saatnud lahtise kirja Läände, protestiga Moskva plaanide vastu, mis näevad ette suure õlisadama ehitamist Muugale, Tallinna lähedale. See õlisadam, mis asuks vaidlust tekitanud viljasadama kõrval, oleks suurim reostuse allikas Põhja-Eestis ja kogu Läänemere alal.

Kuigi venelased arvavad, et neile on seda õlisadamat vaja, ei ole seda vaja eestlaste seisukohast.

Kuna õlisadama plaane ei ole ametlikult veel avaldatud (Eesti teadlased on saanud andmeid selle kohta riigiametnike kaudu), siis loodavad teadlased, et rahvusvaheline kriitika võiks avaldada mõju õlisadama kavade tühistamiseks.

Õlisadam ohustaks ka Peipsi järve ala, kust tuleb nüüd suurem osa Tallinna veest, sest see järv on seni olnud puutumata laialdastest põlevkivi ja fosforiidi kaevandustest.

Äsjane Eesti teadlaste uurimus tõestas, et suure fosforiidikaevanduse rajamine Toolse lähedale põhjustaks laialdast reostamist põhjavee kaudu.

Eriti muret tegev on, et jaanuarist 1986 on tsensori kontroll nii range, et peaaegu võimatu on inimesi informeerida keskkonna ohtudest.

Teadlased ei ole mures mitte ainult saastamise pärast. Kõik suuremad ehitused Eestis on põhjustanud suuremaid venelaste sissevalgumist, mis omakorda tähendab kultuurilist ja keelelist venestamist. Kui see poliitika jätkub, ütlevad teadlased, on sajandi lõpuks kogu Põhja-Eesti venestatud.

TÄHELEPANUKS ORGANISATSIOONIDELE

„MEIE ELU" on asunud oma järjekordse KALENDRI-TÄHTRAAMATU koostamisele 1987. aastaks.

Kuna „MEIE ELU" KALENDER-TÄHTRAAMAT on organisatsioonidele ja „Meie Elu" laialdasele lugejaskonnale asendamatuks käsiraamatuks üle kogu vaba maailma asuvate eesti organisatsioonide kohta, siis on oluline, et Tähtraamatus oleksid organisatsioonide täielikud õiged aadressid.

Organisatsioonide praeguste õigete aadresside saamiseks palutakse kõiki eesti organisatsioone Kanadas ja mujal saata oma täpsed aadressid Post Code'i äramärkimisega „Meie Elu'le" HILJEMALT 15. OKTOOBRIKS s.a. aadressil:

„MEIE ELU"
958 BROADVIEW AVE.,
TORONTO, ONT. M4K 2R6

Õige aadressi avaldamine „Meie Elu" Tähtraamatus on iga organisatsiooni enda huvides. Seepärast saatke oma aadress „Meie Elu" Tähtraamatu jaoks kohe viivitamatult!

„MEIE ELU"

Inglane väidab — D.P-d olevat olnud „metsikud inimesed"

Viimasel ajal on mitmel pool uuesti kerkimas huvi viimase maailmasõja vastu. Otsitakse uuesti „sõjakurjategijaid" ja on ilmunud viimase maailmasõja-ainelisi raamatuid.

Äsja ilmus raamat, nimega „In the Ruins of the Reich" („Saksa riigi varemetes"). Autor: Douglas Botting. Kirjastus: Georg Allen & Unwin, Londonis.

Autor kirjeldab värvirikkalt Teise maailmasõja verist ja toorest lõppu, kuid mitte ainult võitjate vaatevinklist vaadatuna. Ka läänеliitlased, ja eriti inglased, saavad pähe liigse hoolimatuse pärast ja sõjavangide venelastele välja andmise pärast. Ja venelasi ei kiideta sugugi headeks poisteks. Ka tshehhid ja poolakad mõistetakse süüdi eraisikute ja sõjavangide tapmises.

Seda segast ajastut on kirjeldatud ka välis-Eesti ajakirjanduses ja raamatutes, nagu „Igavesti", mille autor on Jüri Remmelgas: siis Woldemar Mettuse raamatus „Soovimata külalised" ja raamatus „Alasi ja vasarate vahel"; mille autor on Märt Raud. — Seda ajastut on käsitlenud ka piiskop Karl Raudsepp oma raamatus „Ristiga märgitud" ja Arvi Tinits raamatus „Välgumärgi kasvandikud".

Huvitav on aga, et ka üks inglane (Douglas Botting) kirjutab nüüd sellest ajastust mitte võitjaid ülistades.

Raamatus mainib ta ka „baltlasi", ühenduses teistest rahvustest D.P-dega (lk. 116), kes olevat olnud „metsikud inimesed", keda kartsid nii. sakslased kui ka liitlased. Paljud neist D.P -dest keeldusid Vene poolt vallutatud aladele tagasi minemast ja nad elasid D.P. -laagrites. Üks Läänevalitsuse ohvitser ütles, et tal oli alati laetud püstol kaasas (ja tema autojuhil laskevalmis püss), kui ta külastas D.P. -laagreid, sest nende D.P -de hulgas olevat olnud palju „kriminaalset elementi" ja „endisi natse". Mõnede D.P. -laagrite D.P -d olevat olnud „hullemad kui metsloomad" (lk. 116).

Kuid leheküljel 119 süüdistab autor läänеliitlasi sõjavangide väljaandmises Stalinile, mis olevat olnud sanaväärne kuritegu kui need, milles süüdistati natse Nürnbergis.

Stalini käsul tapeti või saadeti surmalagrisse kõik tagasipöörduvad sõjavangid.

Raamatu leheküljel nr. 83 seisab huvitaval kombel, et Kuramaa kotist põgenenud saksa üksused olevat ühinenud Baltimaadel tegutsenud venevastaste partisanidega („anti-Soviet guerilla bands") — ja olevat olnud seal tegevuses aastaid („for years"). — Vähemalt Eesti alal ei ole aga kuulda olnud saksa metsavendade üksustest.

Igatahes ebatavaline raamat, tiheda andmestikuga ja dokumentaalteose stiiliga. Ja kuna enamus välis-eestlasi on olnud ka D.P -d, siis on ka hea teada (või meelde tuletada), mida suured rahvad meist arvavad, kuigi see ei ole kiitev.

Ü.S.

Teadaanne

Toronto Eesti Segakoori 1986/87. tegevusaasta lauluharjutused algavad neljapäeval 11. sept kl. 7 õhtul Tor. Eesti Majas Asta Ballstadt'i juhatusel. Teadaanne on kutseks nii senistele kooriliikmetele kui ka kõigile teistele lauluharrastajatele mõlemast soost, kes soovivad ühineda T.E. Segakooriga selle 35. tegevusaastal.

Tor. E. Segakoori juhatus

Eesti algkool stardib 23. septembril

Algkooli õppetöö TES Täienduskoolis algab Eesti Majas, 958 Broadview Ave. Toronto, teisipäeval, 23. septembril s.a. kell 19.00. Edaspidi toimub õppetöö teisipäeva õhtuti.

Eesti algkooli õppetöö toimub koostöös Toronto linna koolivalitsusega. Kooliealised on kõik Torontos ja ümbruskonnas elunevad lapsed, kes on vähemalt seitsmeaastased. Võetakse vastu ka vanemaid õpilasi, kes veel senini ei ole käinud eesti algkoolis. Samuti on ka tänavu kavas vastu võtta uusi ja jätkata tööd seniste eesti keelt mittevaldavate õpilastega.

Koolijaasta sujuva alguse huvides on vajalik, et esimesel koolipäeval oleksid kohal nii uued kui ka senised õpilased. Lühikesest avaaktusest võivad lastevanemad soovikorral osa võtta. Aktusele järgneb uute õpilaste registreerimine ja esimesed koolitunnid klassides.

Palume kõiki selle teadaande lugejaid omapoolselt kaasa aidata, et käesolev teadaanne levineks igasse kodusse, kus leidub kooliealisi noori, kuna senised kogemused näitavad, et lastevanemail on tahet, aega ja võimalusi oma lastele eestikeelse hariduse pakkumiseks.

Kohaliku omavalitsuse haridusosakonna ja provintsi-ning föderaalvalitsuse toetuste abil püütakse õpilaste eesti kooli saatmise kulud hoida nii madalad kui võimalik. Õppevahendid ja õpikud on ka sel aastal kooli poolt tasuta.

KOOLIKOMITEE

Eesti gümnaasium alustab õppetööd

Eesti gümnaasiumi õppetöö TES Täienduskoolis algab Eesti Majas, 958 Broadview Ave. Toronto, reedel, 26. septembril s.a. kell 20.00.

Gümnaasiumi võetakse vastu neid, kes on lõpetanud Toronto Eesti Keskkooli kursuse või mõne teise eesti täienduskeskkooli või kes oma eesti keele oskuse ja eestiaineliste teadmiste osas on saavutanud taseme, mis võimaldab neile vastava erikorra alusel kooli sisseastumise. Registreerimine toimub esimesel koolipäeval kohapeal.

Toronto Eesti Gümnaasium töötab reede õhtuti Eesti Majas täienduskooli eritüübilisele iseloomule kohandatud gümnaasiumi õppekavade alusel ja ulatuses, mida võimaldab kasutadaolev aeg koos eriprojektide, eriürituste ja huviala rühmade tegevusega. Kursuse pikkuseks on kaks aastat.

KOOLIKOMITEE

Toronto Vana-Andrese Segakoor

alustab oma 1986/87. hooaega esmaspäeval, 8. sept kell 7 õhtul. Koor palub kõiki lauluhuvilisi sellest osa võtma.

Kuna eelolev hooaeg kujuneb koorile küllalt aktiivseks ja huvitavaks, siis on eriti uute lauljate juurde tulek väga teretulnud.

Koori juhatab endiselt Toronto muusika- ja kooride juht Asta Ballstadt.

Näeme kõiki esmaspäeval, 8. sept kell 7. õhtul Vana-Andrese kiriku saalis!

Eesti Sihtkapital Kanadas

Annetused, testamendi-pärandused ja mälestusfondid on tulumaksuvabad. Suunake oma annetused noortele ja teistele eesti organisatsioonidele

Eesti Sihtkapital Kanadas

kaudu tulumaksuvaba kviitungi saamiseks. — Eesti Maja, 958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6

Eesti keskkoolis algab õppetöö 26. septembril

Eesti keskkooli õppetöö TES Täienduskoolis algab Eesti Majas, 958 Broadview Ave. Toronto, reedel, 26. septembril s.a. kell 19.00.

Keskkooli võetakse vastu noori, kes on lõpetanud TES Täiendusalgkooli kursuse või mõne teise täienduskooli kuus klassi. Registreerimine ja vastuvõtmine toimub esimesel koolipäeval kohapeal.

Toronto Eesti Keskkool töötab reede õhtuti Eesti Majas täienduskoolile kohandatud keskkooli õppekavade alusel ja ulatuses, mida võimaldab kasutadaolev aeg. Kursuse pikkuseks on kolm aastat.

KOOLIKOMITEE

ÜKSIK NAINE, energiline, haritud, paljude huvidega soovib leida **MEESKAASLAST-SÕPRA** vestluseks, ühiseks tegevuseks, hingerõõmuks.
Vanus 65 +. Kirjad sll „Hella"

MÕTTESÄHVATUSI

Riigimehed annavad rohkem raha vangimajade kui koolide heaks. Nad teavad, et neil ei ole vaja enam kooli minna.

Ahvid ei oska laulda. On suur õnn, et nad seda ei ürita.

Vana on see mees, kes kiidab naiste voorust.

Naine, kes abiellub arheoloogiga, on õnneseen. Mida vanemaks ta saab, seda rohkem tunneb mees ta vastu huvi.

Omal jalgadel seista on kõige ebamugavam.

Kogunud NIHITS

KUHU MINNA?

Pühap. 14. sept. baltlaste laevasõit kl. 14.30 - 17.00.

Neljap. 18. sept. Pensionäride klubi koosviibimine Eesti Majas algusega kl. 14.00.

Reedel 26. sept. ja laup. 27. sept. sügissimman Eesti Majas. Brunch pühap. 28. sept.

A. Almagor

Iisrael ja Ivan Demjanjuk

2.

Inimühiskonna kooseksisteerimise mitmetuhandeaastane kogemus töötas välja selliste targa kategooria, nagu „Kuritöö aegumise tähtaja", võttes oma põhiprintsiibi aluseks veendumuse, et aja jooksul võib inimene tunnetada oma süüd ja ennast muuta. See põhimõte lähtub tegelikult humanismi printsiipidest, millele aga omakorda toetub kogu tänapäeva tsivilisatsioon. See tõsiasi, et „kuritöö aegumise tähtaeg" ei puuduta natsi kurjategijaid, on kõigepealt Nõukogude Liidu „teene", kes väga oskuslikult mängib juudi rahva veritseval haaval ja mitme miljoni inimohvri mälestusel.

Lärm, mille kutsus välja Reagani külaskäik Saksa sõjaväekalmistule, ja fakt, et protesteerivate hulkade eesotsas käisid kõikjal „progressiivsed jõud" — kommunistid, sotsialistid, homoseksuaalid ja isegi keskkonna kaitsjad — näitab väga selgelt sellele käele, kes juhtis kogu seda „lugu".

Võib-olla ei meenutata ka sellepärast Iisraeli muuseumis „Jad Vašem" ühegi sõnaga Michoelsi ja Markise hukkumist (juudi kultuuritegelased Nõuk. Liidus), Svitko ja „Arstide lugu 1953. aastal". Mitte ühegi sõnaga ei meenutata Stalini ja Hitleri vahelist kokkulepet 1939. aastast, mis osutus avamänguks hilisemale miljonite inimeste hukkumisele.

Natsionaalsotsialismi pruun eripära on lõplikult surnud ja tema hitlerlik teooria näitas täielikku võimetust, võrreldes leninlik — stalinliku teooriaga sotsialismi ehitamise võimalusest ühel maal.

SURMANUHTLUS

Väga võimalik, et Demjanjuk mõistetakse surma ja hukatakse samas vanglas, kus omal ajal hukati Adolf Eichmann. Kuigi formaalselt eksisteerib Iisraeli seadusandluses surmanuhtlus eriti raskete kuritegude korral, ei hukatud siin kunagi kedagi.

Eichmanni hukkamise ajast peale toimusid siin maal rohkearvulised rasked ja ülirasked kuriteod. Terroristid võtsid pantvangideks lapsi ja tapsid neid külmavereliselt, avasid tule rahvarohkes lennujaamas, panid pomme ühiskondlikesse hoonetesse, vigastades inimesi ainult sellepärast, et need inimesed elasid juudi riigis ja olid juudid. Teisiti väljendades tänapäeva terroristid lähtuvad nendest samadest printsiipidest, mille aluse Eichmann ja „Ivan — Julm" saatsid oma ohvreid gaasikambritesse.

Vaatamata sellele pole ühtegi vangi võetud terroristi hukatud. Vastupidi, suurem osa neist on tänaseks vangist vabastatud mitmekordsete vahetamiste teel. Endastmõistetavalt on surmanuhtluse vastu meie „progressiivsed jõud". Raskete ja üliraskete kuritegude puhul surmanuhtluse mitterakendamist terroristide suhtes põhjendatakse mitmeti. Müstilistest-romantilistest motiividest (terroristid lähevad kuritegude teele idee nimel, mille eest nad on valmis surema ja sellepärast surmanuhtluse rakendamine ainult süvendab nende veendumust) kuni puht pragmaatilisteni (peab ju keegi olema, keda võib meie vangide vastu välja vahetada). Teiste sõnadega, terroristide taga aimatakse jõudu, kui mitte juhtivat, siis vähemalt suunavat, aga jõudu meil arvestatakse, eriti Lähis-Idas.

Kui terroristide seljataga seisab mingi jõud, siis Demjanjuki seljataga on ainult tema minevik, ja selles mõttes on ta täiesti kaitsetu.

TULEB TEHA JÄRELDUSI

Teiseks, kas tähendab Demjanjuki hukkamine seda, et sarnased kuriteod tulevikus kunagi ei toimu? Ma võtan omale julguse kinnitada, et ei! Isegi kolm korda ülespoodud ja surnust ülestõusnud Mengele ei hoia ära katastroofi kordumist, kui sellest ei tehta õigeid järeldusi. Ei saa elada mineviku koormaga ja arendada oma suhteid teiste rahvastega kättemaksutundega. „Buchenvaldi hädakell" ehmatab ainult viirastusi, kuid mitte reaalseid kurjategijaid. Kuus miljonit hukatud juuti, ja kuuskümmend miljonit kes hukatud Nõukogude Liidu territooriumil, on samatüübiliste sotsiaalsete süsteemide südametunnistusel, millest tänaseni on säilinud tugevam ja sellepärast on ta kahekordselt ohtlikum, kuna ta on võtnud oma esmajärgulíseks ülesandeks juudi riigi hävitamise.

Katastroofist on vaja teha järeldusi, aga mitte ehitada muuseume.

Nüüd on saabunud paras aeg „lõigata pühi lehmi", kuna nende varjus peitub koletis, kes on tunduvalt hädaohtlikum ja kelle vastu edukast võitlemisest ei ole rippuv ainult demokraatia, vaid kogu meie väikese riigi saatus.

(Iisraelis ilmunud venekeelsest artiklist tõlkinud J. Frank)

C. OTTWAY HERBALIST
Ravitaimed, tervislikud toiduained, vitamiinid ja mineraalid.
Nõuanne ja sõbralik teenimine eesti rohuteadlase A. TOIGER'i poolt.
300 Danforth Ave. Toronto, Ont. M4K 1N6. Tel. 463-5125

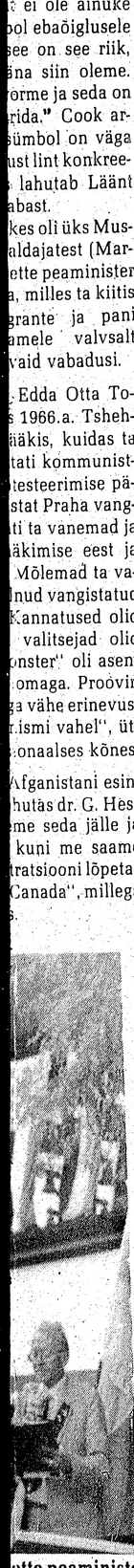

ette peaminister
Foto — A. Tera

Vancouveri Eesti Spordi Klubi (VESK) võrkpallimeeskond „Mäeotsal". Foto — V. Johanson

Lääneranniku Eesti Päevade eelpidu „Mäeotsal"

Laupäeval, 16. augustil peeti Lääneranniku Eesti Päevade (LEP) korraldusel rahvapeo eelpidu. Ilusa ilma tõttu oli huvi suur ja „Mäeotsa" võttis vastu üle 200 kaasmaalase, kellest pea pooled olid noored. Rohkelt oli ringi lippamas tibatillukesi valgepäiseid eesti lapsi. Samuti oli palju Expo külastajaid kaugemalt. Suuremaks sündmuseks oli võrkpallivõistlus viie meeskonna vahel.

„Mäeotsa" väravad avati küll alles kell 3, kuid kogunemine algas palju varem. Eriti varajased olid noored Vancouveri Eesti Spordi Klubi (VESK) liikmed, kes pidid varakult alustama võrkpalli – turniiriga, millest võttis osa viis meeskonda. Võistlus kestis päikese loojaminekuni. Võitjaks tuli meeskond koosseisus: Jaan Kembi, Peeter Lepik, Annika Treffner, Indrek Kanne, Eduard Ballard ja Eddie Õunpuu. Enamus vanematest inimestest istusid hoones ja nautisid perenaiste korraldatud rikkalikku einelauda ja vestlust sõpradega. Tibatillukesed lapsukesed mängisid murul ja püüdsid ka palli visata, või veeretada. Ilmselt on „Mäeotsal" maagiline mõju meie noorte üle, et nii arvukalt kokku tullakse.

LEP ETTEVALMISTUSED

Pärast turniiri siseneti hoonesse ja LEP esimees Matti Klaar andis ülevaate LEP peakomitee senisest tegevusest ja tuleviku kavadest. Oli peetud 12 juhatuse koosolekut. Eelarve ületab veerand miljoni dollari ja LEP raamkava on täpsustatud. Ürituste ettevalmistused kulgevad kindlat rada. Reklaammaterjal hakkab valmima. Auto „stickeri', ja kleepmärkide tellimisi võeti vastu kohapeal. Sügisel ilmub esimene bülletään ja osaliselt hakatakse peale piletite eelmüügiga, et müügist saadud raha investeerida ja protsente saada. LEP teemaks on „Ennemuistsel a'al". Kõik üritused on kuidagi seotud meie varasema või hilisema ajalooga. Rahvapidu, mille eelpidu momendil pühitseti, peetakse Grousse mäe otsas, kuhu saab hõlpsasti linna bussidega, on lõpmata ilusa vaatega linnale ja merele ja kõik on korraldatud Grousse mäe organisatsiooni poolt — toidud, baar jne. Pole ka vaja mingit ettemaksu ja halva ilma tõttu saab sealt ka kiiresti lahkuda. „Mäeotsal" toimub Lääneranniku Metsaülikool (MÜLK), mille kohapealseks esindajaks on dr. Juta Kitching.

LEP raamides toimub 30. juunil Orpheumis sümfoonia kontsert, kus esitatakse Ed. Tubina 4. sümfooniat kahes osas. Juhatab Taavo Virkhaus. Antakse välja ka ingliskeelne brošüür eesti heliloojate tutvustamiseks. Kontsert toimub Kultuuri Ühingu patronaaži all, ära kasutades nende tulumaksuyaba numbrit. Vaja on aga selle suure ettevõtte toetajaid — sponsoreid. LEP peakorter asub linna keskel luksuslikus hotell Vancouveris. Tubade hinnad ($100 ööpäev) on tegelikult siiski odavad, kuna toas on kaks topeltvoodit ja tohib ka lisavoodisid kasutada. Selle hinna sees on tasuta konverentsiruumide kasutamine, kui üüritakse 200 tuba. Samuti oleks sel puhul tasuta ka ballisaali kasutamine.

PANUS ALGKAPITALI

LEP teadetele järgnes tants ja loterii, mille peavõiduks oli balli pilet. Esimees Klaar tänas ka einelaua korraldajaid eesotsas Milvi Puusepaga — prouad Nurmsoo, Morel, Preisel, Kirss, Klaar, Pütsep jt. Samuti avaldati tänu „Mäeotsa" korrastajatele enne pidu — härrad Sukmit, Oja, Morel, Kaarna, Tannar, Hannson ja Lepik.

Hoogne pidu kestis üle kesköö ja tõi sisse esimese panuse algkapitalile Lääneranniku Eesti Päevade korraldamiseks Vancouveri 1.-5. juulini, 1987.a.

V.J.

Kes ja Kus

Stockholmis tähistas 23. juulil oma 60-nendat sünnipäeva Alfa-Lavali keemialaboratooriumi šeff Reino Sepp, eesti poolel tuntud ka spordiajakirjanikuna, keeleuuendusentusiastina ja rahvalike viiside ajaloo uurijana.

Ülo Semmel, skautmaster ja Eesti Skautlike Noortemaleva juht Saksamaal, samal ajal Saksamaa Eestlaste Keskkomitee abiesimees ja Nürnbergi Eesti Rahvuskoondise esimees, tähistas oma 60-ndat sünnipäeva.

Eesti arst valvekorras

6. ja 7. septembril
dr. A. Rebane 461-6383

Erik Thomson
„FELLIN – VILJANDI"
(piltides)
Hind $13.00. Postiteel tellides lisandub saatekulu.
MÜÜGIL
„MEIE ELU" talituses,
958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6

VABADUSVÕITLEJATE PEREKONNAD VAJAVAD ABI
Saada oma kodumaisele vabadusvõitlusele määratud toetus EVV Abistamiskeskuse nimelo väljakirjutatud tshekiga aadressil: Eesti Vangistatud Vabadusvõitlejate Abistamiskeskus, Box 34018, S-100 26, Stockholm, Sverige.

ELEKTRIK
Igasugused elektritööd, parandused, uuendused, kodudes või ettevõtetes.
HALLING
Tel. 762-9190
Lic. E1044

TÖÖPAKKUMISED

VAJATAKSE
MAJAABILIST
TASU KOKKULEPPEL
Helistada 422-0542

OPTIKUD

RATAS OPTIK
465-6251
219 DANFORTH AVE., TORONTO
Suur valik parima kvaliteediga moodsaid raame. Kõik klaasiliigid saadaval. Täidame ka kodumaiseid retsepte — ÕIGESTI, ja soovikorral postitame.
Raamid $12.00—200.00.
KAASMAALASTELE
10% HINNAALANDUST

ARMAST PEREKONNASÕPRA JA TUTTAVAT

ARNOLD TOMINGAS't

mälestavad
A. WELIN perekonnaga
A. JAAMUL perekonnaga
A. LIPPING abikaasaga

IGAVIKU TÄHISEID:

. . . Tema on meie rahu . . .

Maailmas leidub palju erinevaid usundeid. Moodne ühiskond näib pidavat heaks iga usundit, kui selle rakendajad oma tegevuses ja eesmärkide poole pürgimises on siirad ja ausad. Sellises avameelsuses võidakse aga kergesti valele teele sattuda. Nii sageli on tehtud ja tehakse usu nimel seda, mis ühiskonda kahjustab või isegi hävitab.

Läbi aegade on olnud vajadus sõnumi järele, mis inimest ennast suudaks ümber muuta. Ajalugu on näidanud, et seda on suutnud teha kristlik evangeelium ainsa elava ja maailma valitseva Jumala ja Tema sõna kaudu. Inimesel on kaasasündinud kalduvus Jumalast eemale hoiduda. Tema sõnumit mitte oma elus rakendada ning pigemini valesid uskuda. Tahame sageli ise olla need väikesed jumalad, kes oma eesmärke seavad ja kontrollivad. Iga aus kristlanegi peab tunnistama, et tema elus on olnud aegu ja olukordi, kus ta oma tahtmist läbi surub ja sel viisil oma Loojale pettumusi valmistab.

Nagu abielus tuleb mõnikord vaikus mehe ja neise vahele, kui nende vahekorras esineb lahkhelisid, nii võib ka vaikus olla Jumala ja inimese vahel. Üksteisele andeksandmine ja leppimine avab perekonnas taas südamed ja huuled sõnadeks, mis ehitavad sillad ja kisuvad maha lahutavad vaheseinad.

Meie teame, et Jumal meid ikka armastab ja tahab meiega rääkida. Ta teeb seda ainsal viisil — oma Sõna kaudu, mis vaikselt inimsüdameisse tungib ja meie mõtteid ning tegevuse motiive valgustab. Eks me kõik vaja sellist sisemist tunnetust, et meie vahekord oma taevase Isaga on korras ja me südames rahu valitseb! „...sest Tema on meie rahu... ja on kiskunud maha lahutava vaheseina, vaenu, ..." (Ef. 2:14).

Aga meil on vaja taastada ka armastusvahekord oma kaasinimesega. Jumalat otsiv süda ei või olla kivine oma lähedase ja naabri vastu. Armastus on relvaks, mis murrab karakteri, kultuuri ja rahvusluse ahelad. Inimene, kes ise on kogenud usu teel suurimat andekssaamist, on valmis ka teistele andeks andma ja teisi teenima. Püüdkem täiuslikkusele! Usust juurdub inimese eluviis mis on Jumalale meelepärane: „...Jumal on see, kes teis on tegev, et te tahate ja tegutsete Tema hea meele järele" (Fil. 2:13).

K.E.V.

MÕTTESÄHVATUSI

Gloobusel pole enam valgeid laike, küll aga inimeste ajus.

Kõige ohtlikumaks relvaks on väiksekaliibrilised inimesed.

Naised teevad endid seepärast ilusaks, et meeste silm on rohkem arenenud kui nende mõistus.

Paksude inimeste eluaeg on lühem, aga söögiajad seevastu pikemad.

Enamik mehi valib oma naised valgustuse juures, kus nad ei valiks isegi oma ülikonnariiet.

Nii kaua kui vaesus häbiasi pole, jääb rikkus huvitavamaks.

KOGUNUD NIHITS

E.P.V. S V. LENDUR

PRIIDO KUBITS

surnud 24. augustil 1986 Minneapolises

Leinavad

ENDISED EESTI LENNUVÄELASED

KIRIKLIKKE TEATEID

EELK TORONTO VANA-ANDRESE KOGUDUS
383 Jarvis St., Toronto, Ont. M5B 2C7
Õp. Udo Petersoo
3714 Beechollow Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3T2
Tel. 624-6128 või 625-5930, kirikus 923-5172
Organist pr. Asta Mitt
Koorijuht pr. Asta Ballstadt

Pühapäeval, 7. sept. SURNUAIAPÜHA JUMALATEENISTUS Mt. Pleasant kalmistul kell 3 p.l. ja York kalmistul kivialtari juures kell 5 p.l. Muusikalises osas Estonia orkester.

Pühapäeval, 14. sept. kell 4 p.l. pühapäevane JUMALATEENISTUS.

Pühapäeval, 21. sept. kell 11 h. kodumaalt lahkumist mälestav JUMALATEENISTUS.

Vana-Andrese koguduse SEGAKOOR alustab oma tegevust esmaspäeval, 8. sept. kell 7 õhtul.

KÄSITÖÖRING alustab oma tegevust 9. sept. kell 11 h. Kõik daamid tere tulemast – nii endised kui ka uued.

ÕPETAJA KÕNETUNNID: teisipäeviti 6—8 õhtul ja neljapäeviti 2—8 õhtul.
KIRIKU KANTSELEI avatud: neljapäeviti 10—4 p.l.

EELK PEETRI KOGUDUS
817 Mt. Pleasant Rd., Toronto, Ontario M4P 2L1
Praost Andres Taul. Tel. 483-4103
Kantselei tel. 483-5847
Õpetaja Edgar Heinsoo
Tel. kodus 283-9387
Tel. kirikus 483-6848
Organist dr. Roman Toi

JUMALATEENISTUS pühapäeval, 7. septembril kell 11 hommikul. Teenib õp. E. Heinsoo.

PÜHAPÄEVAKOOLI alguse JUMALATEENISTUS pühapäeval, 14. sept. kell 11 h. Teenib õp. A. Taul. Pühapäevakooli võetakse vastu lapsi 3–11 aastani.

LEERIEELSETE tegevuse algus, noored 12–15 a. Sellel aastal on kasutusel uued ja huvitavad õpperaamatud.

CANTATE DOMINO lauluproovid algavad kolmapäeval, 3. septembril kell 7 õhtul. Juhatab dr. R. Toi. Uued lauljad teretulnud.

KOGUDUSE NAISRINGI esimene kokkutulek kolmapäeval, 17. sept. kell 1 p.l. naisringi ruumis. Koguduse naisliikmed, ühinege naisringi tegevusega! Olete oodatud!

INGLISKEELSED JUMALATEENISTUSED algavad pühapäeval, 7. septembril kell 9.30 h. Armulaud.

ÕPETAJATE KÕNETUNNID kolmapäeviti kl. 9.30–12 hommikul ja neljapäeviti kl. 6–8 õhtul, muul ajal telefoni teel.

KANTSELEITUNNID teisipäeviti kl. 10 h.–6 õ.; neljapäeviti kl. 12–3 p.l.

VANCOUVERI EELK PEETRI KOGUDUS
6520 Oak St.
(49th & Oak St. nurgal)
Vancouver, B.C. V6P 3Z7
Koguduse õp. Thomas Vaga
Kantselei tel. 263-1802
Kirikla tel. 263-4527

JUMALATEENISTUSED pühapäeviti kell 10.30 hommikul. TERE TULEMAST!

Eestis püütakse forelle ultrahäälega

Eesti teadlased toidavad peenemaid moskvalasi. Chicago Tribune (20. juuni 1986) raporteerib Tassi järele, et eesti teadlastel on õnnestunud forelle õpetada oma pead silmusesse panema, kui nii võib ütelda.

Asi käib nii, et forellimaime toidetakse seoses ultrahääle signaaliga — nagu Pavlov omal ajal pani koera süljenäärmed tööle kella kõlistades. Kui siis kasvutiigis forellid on parajaks suupäraseks sirgunud ja kalu on vaja, antakse sama ultrahääle signaal ja forellid tulevad sinna, kus neid seekord ootab võrk ja teine söögilaud.

TORONTO EMMANUELI EVANGEELNE KOGUDUS
21 Swanwick Ave.
Tel. 698-5645
Jutlustaja Allan Laur
72 Appleby Cres., Markham, Ontario L3R 4L2
Tel. 477-6248

Pühapäeval, 7. sept. kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS. Kõneleb Endel Siitam. Duett. ISSANDA SURMA MÄLESTAMINE. Buss Eesti Kodust kell 2.15. Kell 6 õ. ingliskeelne JUMALATEENISTUS. Kõneleb Allan Laur. LASTEKIRIK.

Teisipäeval, 9. sept. kell 11 h. pensionäride ja vabade PALVEKOOSOLEK.

Pühapäeval, 14. sept. kell 2 p.l. PÜHAPÄEVAKOOL lastele ja PIIBLIKOOL täiskasvanuile. Kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS. Kõneleb Valdeko Kangro. Lauluettekandeid. Buss Eesti Kodust kell 1.15 p.l. Kell 6 õ. ingliskeelne JUMALATEENISTUS. Kõneleb Allan Laur. LASTEKIRIK.

TORONTO EESTI EV. LUT. USU KOLMAINU KOGUDUS
Kirik: 619 Sherbourne St., Toronto
Sherbourne allmaaraudteejaam on kiriku kõrval.
Õp. O. Gnadenteich
112 Fallingbrook Rd., Scarborough, Ontario
Tel. 698-7977 või 766-7853
kantseleis 921-9417

JUMALATEENISTUS on pühapäeval, 7. septembril kell 1.30 p.l.

Pühapäeval, 21. septembril on JUMALATEENISTUS samuti kell 1.30 p.l.

ÕPETAJA KÕNETUNNID on iga kuu teisel esmaspäeval kell 6–8-ni kiriku kantseleis, telefon 921-9417.

EESTI VABAKOGUDUS TORONTOS
20 Thorncliffe Ave. Tel. 463-6223.
Jutlustaja E. Saraoja
Kirik: 562 Jones Ave. Tel. 461-2077

Pühapäeval, 7. sept. JUMALATEENISTUS ISSANDALAUAGA. Teenib E. Saraoja.

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS
883 Broadview Ave.
Jutl. Kaljo Raid
36 Bards Walkway, Willowdale, Ontario M2J 4T9
499-6488
„VABADUSE KUULUTUS" RAADIOSAATED IGAL PÜHAPÄEVAL kell 3-3.30 p.l.

Pühapäeval, 7. sept. kell 11 h. SÜGISPERIOODI ALGUS-JUMALATEENISTUS. Kõneleb K. Raid. Laulab segakoor. ISSANDA SURMA MÄLESTAMINE. Kell 6 „ÕHTU NOORTEGA". Tunnistused, laulab noortekoor Ch. Kipper'i juhatusel.

PÜHAPÄEVAKOOL alustab tegevust 14. sept. kell 11 h.

KASULIK TEADA

Haiguskindlustus oluline reisimisel

Teame, et tervishoiu kulud on kõrged, aga kuna meil on kõigil kindlustus (ja kui ei ole, siis peaks olema), siis ei mõtle me nende kulude peale.

Kui aga keegi külaline väljaspoolt Kanadat juhtub jääma Kanada haigeks ja peab minema haiglasse, on tema päevased haiglakulud haiglates järgmised:

Toronto General Hospital	$925.00
Toronto Sick Children's	$1.105.00
Vancouver General Hospital	$622.00
Ottawa Children's Hospital	$1.310.00
Montreal Royal Victoria	$834.00
Montreal Children's Hospital	$1.156.00
Halifax Victoria Hospital	$674.00
Calgary Foothills Hospital	$650.00

Need on päevased hinnad. Kümme päeva haiglas võib maksta $10.000,00.

Ainuke lahendus külastajatele on lühiajaline haiglakindlustus — „Hospital Medical Care", mis aitab kaitsta külalisi õnnetuste eest.

Ka mujal maailmas on haiglakulud üsna kõrged; USA-s on need kohati kõrgemad kui Kanadas.

Sellepärast tuleb kindlaks teha enne sõitu, kui palju — ja kui kaugele — katab tervishoiukindlustus (Ontarios: „OHIP"). Tihti on soovitav võtta selleks veel eraldi haiglakindlustus.

Ontarios arvestatakse haigla kulusse kõik haigla, arsti ja ravimite arved, kuna USA-s on enamasti haiglatoa ja arsti ning ravimite arved eraldi.

Näiteks: Üks 21-aastane naisterahvas oli liiklusõnnetuses New Jersey's (USA-s) ja ta viidi Saint Barnabas'i haiglasse. Haiglast lahkudes oli tema arve $33.883,95, millest tema oma (provintsi) tervishoiu-kindlustus („medicare") maksis $25.153,00.

Maksta jäi veel $8.730,95, mis koosnes „väiksematest" kuludest, nagu: arstirohud — $2.524,95; laboratoorium — $1.532,00; röntgen — $203,00; põletuse mähe — $625,00 jne.

Õnneks oli temal täiendav („additional") kindlustus, mille ta oli teinud väljaspool Kanadat reisimiseks.

Säärane täiendav kindlustus on soovitav kõigile reisijatele. Reisibürood („travel agency") peaksid neist teadma.

Kõikideks kindlustusteks
H. LATER & CO. LTD
„Insurance"
1482 Bathurst St., Toronto M5P 3H1
Tel.: 653-7815 ja 653-7816

Toeta allkirja andmisega vaatleja-staatuse nõudmist Eesti Vabariigile ÜRO-s!

Murray E. Newbigging
MATUSEMAJA
Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad:
M. Wayne Hamilton
Funeral Direktor
733 Mount Pleasant Rd.
(lõunapool Eglintoni)
Helistada tel. 489-8811 • 489-8002

ABIKAASAT, ISA JA POEGA

VELLO MÄNDVERE't

sündinud 1. mail 1929
surnud 26. augustil 1986

leinavad

ELO
LAURA
ELLA

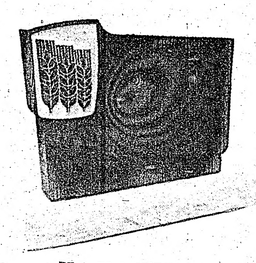

HAUAKIVID
Eesti ettevõte
YONGE MEMORIALS LTD.
2044 Yonge St., Toronto, M4S 1Z9
(Davisville & Eglintoni vahel)
487-2147

ARMAST SÕPRA

LEMBIT SUSI

mälestavad leinas

OTTOMAR KESS abikaasaga
SERGEI PALU abikaasaga
SIEGFRID VEIDENBAUM

MEIE KALLIST SUGULAST JA HEAD SÕPRA

VELLO MÄNDVERE't

mälestavad leinas

EDDA ja ATMAR HEINMAA lastega
KATRIN ja GEORGE KURYLOVICH lastega
ARTHUR ja VALLI OLBREI

OOTAMATULT LAHKUNUD

VELLO MÄNDVERE't

mälestavad leinas

RIINA REINIK-LIPP
TIINA ja UDO LEPPIK

OMA ARMAST VILISTLAST

LEMBIT SUSI

surnud 23. augustil 1986 Torontos

mälestab leinas

H. TREFFNERI GÜMNAASIUMI VILISTLASKOGU

TÄNUAVALDUS

Meie südamlik tänu kõigile, kes meie armsa abikaasa ja isa

LEMBIT SUSI

viimsele teekonnale saatsid, tema puusärki lilledega kaunistasid, meile leinas kaasa tundsid ja seda leevendasid.

Meie eriline tänu kuulub õpetajatele A. Taul'ile ja E. Heinsoo'le, organist R. Toi'le, solist A. Kittask'ile ja Eesti Üliõpilaste Seltsile.

ABIKAASA
TÜTAR perekonnaga

ARMAST OOTAMATULT LAHKUNUD

VELLO MÄNDVERE't

mälestavad kurbuses ja avaldavad kaastunnet tema abikaasale, tütrele ja ämmale

DAGMAR ja ERIK KOKKER
SYLVIA ja TEET KÖPPEL
LAINE ja FRED LANGVEE
SALME NÖMMIK

KALLIST SÕPRA

VELLO MÄNDVERE't

leinavad

LEMBIT RAND
VELLO SERMAT

Iga uus „MEIE ELU" tellija aitab kaasa sisukamale ajalehele.

OMA ARMAST SÕPRA

VELLO MÄNDVERE't

mälestavad kurbuses

TIIU ja SVEN EHVERT
MAIE ja SILVER KASK
REIN PIIROJA

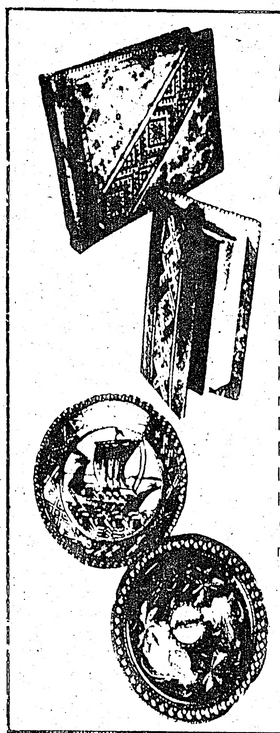

Külastage „MEIE ELU" kus leiate mitmesuguseid sobivaid kinkeesemeid

TEKSTIIL: linikud, linad, sohva padjakatted jne.
PUUST: seinataldrikud, kannud, kirstud jne.
EHISNAHATÖID: albumid, kirjaplokid, külalisraamatud, raamatukaaned, rahakotid jm.
HELIPLAADID ja KASSETID
RAAMATUD (ka lastele) ⓫ EESTI LIPUD (suured) ⓬ EESTI MAAKAARDID ⓭ MAALID ⓮ SEEBID ⓯ KREEMID „Kamill" ⓰ „RAKUDA" masseerijad ⓱ POSTKAARDID jne.

958 Broadview Ave.
Toronto, Ont. M4K 2R6
Tel. 466-0951
(Eesti Majas, II korral)

ELUAEGSET SÕPRA

VELLO MÄNDVERE't

mälestab

LENNART

Ootamatu surma läbi lahkunud armast akadeemilist isa EÜS-ist

VELLO MÄNDVERE't

mälestab kurbuses

PETER PETERSON perekonnaga

ARMAST

VELLO MÄNDVERE't

mälestavad leinas

MIHKEL ja HELMI HANSEN

PUHKA RAHUS, ARMAS SÕBER

VELLO MÄNDVERE

REIN ja SHIRLEY -
MICHELLE, MICHAEL ja JANE VIRRO

MeieElu

ÜKSIKNUMBRID ON MÜÜGIL:

TORONTO
Rooneeme pagariäris ..... **484 Queen St. W.**
„Meie Elu" talituses ..... **958 Broadview Ave.**
Broadview Delicatessen .... **141 Danforth Ave.**
The Finnish Place ..... **5463 Yonge St.**
Viking Foods ..... **133 Laird Dr.**
THUNDER BAY
Finnish Book Store ..... **168 Algoma St.**

MÄLESTAME KURBUSES

VELLO MÄNDVERE't

ja avaldame kaastunnet perekonnale

HELMI ja EMIL KÄRNER
ERIKA PETERSON

OMA ARMAST VILISTLAST

VELLO MÄNDVERE't

sündinud 1. mail 1929 Tartus
surnud 26. augustil 1986 Torontos

mälestab sügavalt leinates

EESTI ÜLIÕPILASTE SELTS

OOTAMATULT LAHKUNUD SELTSIKAASLAST

VELLO MÄNDVERE't

mälestab kurbuses

TORONTO EESTI FILATELISTIDE SELTS

Eestlaste ajaleht „MEIE ELU" levib üle kogu maailma, kus asub eestlasi. ⓭ Tellige ja lugege „MEIE ELU". ⓮ Nõudke „MEIE ELU" proovinumbreid.

„MEIE ELU" tellimishinnad: Kanadas 1 a. $43.00, 6 k. $24.00, 3 k. $15.00. ⓯ USA-sse 1 a. $47.00, 6 k. $25.00, 3 k. $16.00. Ülemeremaadesse 1 a. $52.00, 6 k. $28.00, 3 k. $18.00. Kiripostilisa: Kanadas 1 a. $28.50, 6 k. $14.25, 3 k. $7.00. USA-sse 1 a. $33.00, 6 k. $16.50, 3 k. $8.00. Õhupostilisa ülemeremaadesse: 1 a. $62.00, 6 k. $31.00, 3 k. $15.50.

„MEIE ELU" TALITUS
958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6, Canada

Tellimiskupong:

Palun saatke minule „Meie Elu" ..... kuuks.

Tellimisraha siinjuures .....
(Tshekiga„ panga rahakaardiga, posti rahakaardiga).

Nimi: .....

Postiaadress: .....

Kuupäev .....

.....
(Allkiri)

VAIMULIKUST PERSPEKTIIVIST

Ameerika Ühendriikides mõrvatakse igal aastal 1,5 miljonit last oma ihus! Rohkem kui terve eesti rahvas! Milline hind maksta, et oleme hüljanud Jumala ja oma „Tarkuses" elame.

Jeesus ütles: „Tulge Minu juurde kõik, kes te olete vaevatud ja koormatud ja Mina annan teile hingamise."

„Võtke endi peale Minu ike ja õppige minust, et Mina olen tasane ja südamelt alandlik; ja te leiate hingamise oma hingedele."
Matt.ev. 11: 28-29s.

Kirjad slt. „V.P."

Eestlaste poolt eelistatud ja traditsiooniliseks kujunenud

MATUSEMAJA

ⓐ

Matusemaja on üle 115 aasta teeninud Metropolitan Torontot sama perekonna poolt väljakujunenud traditsioonidega. Moderniseeritud avarad ruumid, kvalifitseeritud personal ja küllaldaselt parkimiseruumi.

Väärikas teenimine

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOMES LTD.
T. L. MORRISON — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5
Telefon 924-1408

Mälestuste rajal

Kui Eesti Vabariigi välisminister oli pisarates

Juulikuus tähistas oma 82 aasta sünnipäeva kutseline ajakirjanik, kauaaegne „Võitleja" toimetaja ja Ratsarügemendi reservohvitser Arnold Joonson. Rõõm oli teda kohata laulupeol Heidelbergis. Nopin tema elukäigust mõned huvitavad seigad.

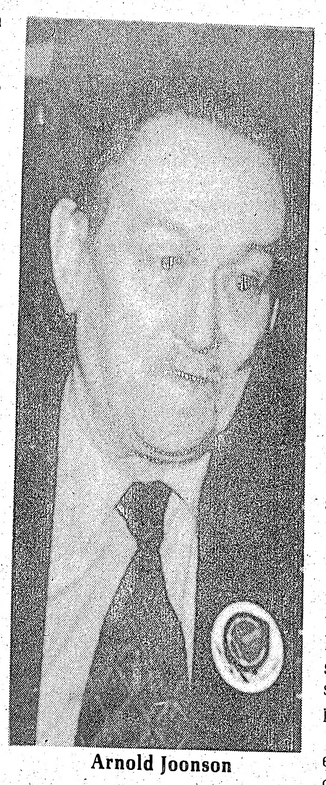

Arnold Joonson

Joonson siirdus ajakirjanduse põllule 1929.a. „Kaja" toimetusse reporterina ja kutsuti „Päevalehe" toimetusse 1930. Järgmisel aastal korraldas riigivanem K. Päts diplomaatilisele korpusele ringreisi Eesti tutvustamiseks. Peatoimetaja G.E. Luiga ei sallinud Pätsi silma otsaski, ehkki seda avalikult ei väljendanud. Kuna ringsõidule olid kutsutud ka ajakirjanikud, saatis Luiga sinna A. Joonsoni, kui staažilt kõige noorema toimetusliikme, tahtes sellega nii Pätsi üritust alavääristada.

RINGREISIL

Ringsõit autodega kestis üle nädala. Diplomaatilise korpuse doyeniks oli tollane Soome saadik Aarne Wuorimaa. Peale tema oli ringsõidul rida Eestis akrediteeritud diplomaate, samuti välisajakirjanikke ja mõned konsulid. Kõige huvitavamaks kujuks oli aga N. Liidu saadik Fjodor Roskolnikov, päritolult aadlik ja tsaariaegne mereväeohvitser. Meie Vabadussõja algul oli R. olnud punalaevastiku komandör ja võeti inglaste poolt sõjavangi, kui miiniristlejad „Avtroil" ja „Spartak" (meie hilisemad „Lennuk" ja „Vambola") alistusid. R. vahetati hiljem N. Liidule välja. R. mõrvati Stalini käsul kui „ärakargaja", hiljem aga rehabiliteeriti.

RINGREISIL VENE SAADIKUGA

Ajakirjanikel oli kasutada 6-istmeline „Renault", mis oli aga enamjaolt pooltühi, sest saadikud kutsusid ajakirjanikke sõidul endaga vestlema. Nii oli Joonsonil võimalus olla Rakverest kuni Narvani Roskolnikovi autos. R. piirdus rangelt ainult kahe teemaga — Eesti maastik ja Napoleoni sõjakäigud. Napoleoni ajajärgu uurimine oli R-ile nii suureks hobbyks, et ta kirjutas isegi näidendi „Napoleoni sada päeva", mis isegi Estonias esietendati. Ringsõidul Eestis oli R. saatjaks tema naine — erikooli läbiteinud NKVD naisametnik. Kummaline oli kuulda tema hinnangut läänemaailmast: „Ainus asi, mis mulle läänes meeldib, on see, et siin naistel kätt suudeldakse..."

Tartus oli linnavalitsuse poolt korraldatud bankett. Kuna oli ette nähtud õhturiietus, siis Roskolnikov ilmus kohale hilinemisega, kuid ainukesena, kes kandis ordenitega ilustatud frakki — suure Amanullah ordeni sarpi kõrval ka Lenini orden. Ta sai oma jahmatusest jagu ja kadus kiiresti WC-sse, kus end ordenitest paljaks kooris, need aga eksituses vale frakimantli taskusse libistas. Viimase omanikuga need sattusid pärast banketti hoopis kõrvalisse võõrastemajja. Järgmisel päeval oli politseil nende ülesotsimisega tegemist.

RATSAMATK UNGARIS

Oma elu kõige huvitavamaks episoodiks peab Joonson osavõttu 1932.a. toimunud omapärasest 1200 km pikkusest ratsamatkast Ungaris, mis oli korraldatud sõbralikele välismaa esindajatele Ungari tutvustamiseks. Sellest võttis Joonson osa Eesti Kaitseliidu peastaabi esindajana. Samas oli Eesti armee esindajana kapten Till. Matkaseltskond oli rahvusvaheline. Kutsutud külalisi umbes 30, lisaks umbes samapalju ungarlastest saatjaid. Viimaste arv mõnikord kasvas mitmekordseks. Ohvitserid igaüks oma maa vormis, lisaks aadlikke Euroopa suguvõsadest ja üksikud daamid. See huvitav ratsamatk kestis üle kuu aja. Päevad möödusid ratsutamisega läbi Ungari maastiku. Igal õhtul uues asukohas bankett ja tshardash. Matka üldjuhiks oli ratsaväe kindral Horthy — tolleaegse Ungari riigihoidja admiral Horthy vanem vend.

Kuna vastuvõttudel tuli kanda esindusmundrit, mille juurde kuulus ka mõõk, siis see osutus Ungarist koduteel takistuseks Tshehhoslovakkia piiril, kuna valitses keeld relvade veoks Ungarist Tshehhoslovakkiasse. Lõpuks ühe tsehhi majori telefonikõne Prahasse lahendas olukorra ja „mees ühes mõõgaga lasti läbi".

„ANSCHLUSSI" TUNNISTAJA

Joonsoni elu ja tegevus on olnud tihedalt seoses kodumaal Kaitseliiduga. Pärast Sõjakooli lõpetamist ta oli Kaitseliidu instruktoriks, millele paralleelselt toimetustööle järgnes korduvalt eriülesandeid Kaitseliidu peastaabilt. 1938/39 Joonson oli Kaitseliidu peastaabi atasheeks Varssavis Poola Küttideliidu — Zwiazek Strzelecki juures. Ehkki kokkulepe atasheede vahetamiseks oli vastastikune, Poola Küttideliit ise selleni ei jõudnud.

Kui Varssavi saabusid teated, et Hitleri väed on marssimas Austriasse, Joonson muretses lennupileti Viini ja oli Viinis paar tundi enne „Anschlussi", nähes päält ainsa Eesti ajakirjanikuna selle protseduuri. Tema kirjeldused „Anschlussi" kohta ei meeldinud sakslastele ja neid ei unustatud. Sakslaste okupatsiooni päevil tuletati neid meelde koos ähvardusega KZ-i saata.

Pärast Anschlussi olukord Poola ja Leedu vahel oli kriitiline. Poola oli esitanud Leedule ultimaatumi ähvardades sõjaga ja Poola ülemjuhataja marssal Rydz-Smigly oli oma peakorteri Vilnos St. George's üles löönud. Joonson sõitis Varssavist sinna, kuna temale oli ette valmistatud intervjuu marssaliga. Intervjuu teostus mitmetunnilise hilinemisega, kuna marssali adjutant oli otsinud Eesti Vabadusristi ja marssal ei tahtnud ilma selleta rinnal Eesti ohvitseri vastu võtta. Intervjuu kujunes oma sisult mitte midagi uut ütlevaks. Hiljem marssal esitas adjutandi kaudu tungiva palve, et intervjuud ei avaldata. See jäigi ajalehis ilmumata ja maandus vaid teadmiseks Eesti välisministeeriumis.

VIIMANE INTERVJUU VABAS EESTIS

Joonson võttis osa viimasest pressi-intervjuust, mille andis iseseisva vaba Eesti viimase valitsuse välisminister prof. Ants Piip vaid lühikest aega enne Eesti langemist raudeesriide taha.

See oli 21. juunil 1940, kui Joonson sammus koos „Päevalehe" peatoimetaja Harald Tammeriga Toompeale. Teel liituti teiste kolleegidega, kes samuti olid teel välisministeeriumi. Meeleolu oli rusuv. Koguneti välisministri kabinetti, kus prof. Piip teretas kõiki pika käesurvega ja pisarsilmil. Koos oli umbes paarkümmend isikut. Prof. Piip tegi lühidalt teatavaks, et tahab ajakirjandusele üle anda Vabariigi Valitsuse vastuse N. Liidu ultimaatumile ja informeerida valitsuse teistest sammudest. Juba mõne lause järele kuuldus Toompea lossi poolt kisa ja kolinat. Minister katkestas ja lasi ühel ametnikul vaadata, mis lossi juures toimub. Selgus, et üks jõuk kangutab lossi väravat punaväe soomusmasina juuresolekul. Minister jätkas vastuse ettelugemist ilmselt suure pingutusega, kuna pisaratehood teda takistasid — ta nuttis lakkamata. Pärast ettelugemist minister püüdis lisada veel omapoolseid selgitusi, kuid neid oli raske jälgida, kuna tema hääl oli väga tasaseks muutunud ja murdus paiguti.

Kui pärast Joonson jõudis Tammeriga katedraali lähedale, Toompea oli märatsejate poolt juba „vallutatud" ja keegi roimari näoga „ülestõusja" röökis lossi rõdul. Pikk-Hermanni tornis lagetati sini-must-valge ja üles tõmmati punane kalts.

„VÕITLEJA"

Joonson on töötanud „Päevalehe" toimetuses kuni lehe sulgemiseni bolshevike poolt. Algul siseriigi, siis pealinna ja viimati välispoliitilise osakonna toimetajana. Bolshevike võimuaastal Joonson oli ametnikuna Tallinna hotellide trustis. Saksa okupatsiooni ajal J. oli Harju Omakaitse käsundusohvitseriks, siis vahepääl „Eesti Sõna" välispoliitiliseks toimetajaks ja 1943 kuni sõja lõpuni ohvitserina saksa sõjaväe juures. Saksamaale evakueerus läbi õnne „RO-22" pardal, mis langes torpeedorünnaku ohvriks ja millel hukkunute arv jääb

MASTERCRAFT
PAINTING & DECORATING
Läti-Eesti firma
Selle kuulutusega saate 10% hinnaalandust ● Helistage 439-2538

igaveseks ajaks saladusse. Pärast sõda J. oli Briti tsoonis dokumentatsiooni büroo juhataja eestlaste Keskkomitee juures Lübeckis, kolm aastat Lübecki Artilleriekaserne laagri komandant („vallavanem") ja lõpuks IRO ametnik.

1952.a. algul otsustas Eesti Võitlejate ühingu juhatus välja anda endiste sõjameeste häälekandjat. Joonsonile tehti ettepanek selle lehe vastutava ja tegevtoimetaja kohale asumiseks. J. nõustus ja siirdus Lübeckist Pirmamsensi, kus sooritati kogu organiseerimistöö. Esimene „Võitleja" umber ilmus juuli esimestel päevadel ja selle ekspedeerimine toimus 3. juulil 1952 Ettlingenis. Suureks abiks oli tookordse eesti pioneerkompanii 8745 ülema, kapten Tõnis Hurt'i poolt Joonsoni fiktiivselt võtmine kompanii palgale. Kogu kapital lehe väljaandmiseks oli ainult ümarguselt tuhat marka. Sellest andis VESMÜ 500 ja EVÜ paarsada marka, kuna paarsada marka panid kokku üksikud toetajad kolonel Jakobseni algatusel. Tegelikult oli ürituse teostamine omamoodi husaaritemp, sest tookordne algkapital kattis vaid osaliselt üheainsa numbri trükikulud. Vastukaja pagulaseestlaste maailmast oli sooja poolehoidu avaldav: „Tehke aga edasi." Ajaleht „Võitleja" on igatahes ületanud piirid mis temale omal ajal seati.

ARVO LEHARI

Roderich Pruks

IN MEMORIAM

Kui São Paulo eestlaskonnas teatavaks sai, et 7. augustil Roderich Pruks oli sulgenud silmad igavesele unele, oli eestlaste lein üldine.

R. Pruks sündis 13. juunil 1908.a. Emajõe kallastel, Kavastu vallas Tartumaal. Käis koolis Tartus, Treffneri gümn. mis oli jätnud temasse nii tugevad mälestused, et ka peale 60-ne aasta võõrsil elamist, ta sellele koolile suure armastuse ja lugupidamisega tagasi mõtles. Nagu mõndagi noort, ahvatlesid ka teda kauged rannad ja salapärane troopikamaa ja ta rändas Brasiiliasse 1925.a. Sõites omal kulul, ei olnud tal ka kellegi vastu kohustusi ja võis end kohe tunda vaba inimesena vabal maal, mis teda asetas olukorda tegema omi esimesi samme üksi, ilma kellegi abi või nõuandeta. Mitte osates ainustki sõna portugali keelt, algas ka tema elu üllatuste ja seiklustega. Mööbudes raudteejaamast kuulis ta seal seisval rongil räägitavat saksa keelt ja küsimata kuhu reis läheb, astus ta rongi mis teda viis otseteed kohviistandusse ehk nagu eestlsed seda nimetasid „kohvimõisa", kus elu oli väga sarnane meie mõisates mõisnike ajal. Oli selge, et see ei sobinud ta suurte tulevikuplaanidega ja ta katsus võimalikult kiirelt sealt välja pääseda.

Jõudnud tagasi São Paulosse, oli ta esimene käik postkontori kodumaalt oodatud kirjade järele. Esitades selleks oma E.V. välispassi, oli ta üllatus suur, kui ka tema kõrval seisval noormehel oli sama riigi pass. See oli ajal, mil São Paulosse peatuma jäänud eestlased asutasid esimese Eesti Seltsi „Estônia", laulukoori, näitemängugrupi, spordiseltsi jne. Siitpeale võttis R. Pruks kõigist aktiivselt osa, olles mitmel korral Eesti Seltsi esimeheks. Tulihingeliseks eestlaseks jäi ta elu lõpuni, alati valmis eestlusele kaasa aitama nii nõu kui jõuga. Töötades aastaid nn. „sisserändajate" aladel, olid tema algaastad uuel maal siiski mõnevõrra kergemad kui teistel, kelledel ei olnud keelteoskust, ja kui ta siis leidis töökoha ühte hotelli, sai temast aastate möödumisel selle hotelli gerente (juhataja).

1935. aastal abiellus ta Leontine Simbergiga, kes ka 1925. aastal oli tulnud Eestist. 1939-ndal aastal sündis neil poeg Walter, kes isa eeskujul abiellus eestlase Lia Reismann'iga.

Järgnevatel aastatel jätkus töö „Guarany" metallitööstuses, kus ta oli tegev müügi alal. Pärast seda kui vabrik sattus raskustesse ja likvideeriti, jätkas ta tööd suures „Prada" metallitööstuses, kus töötas müügiosakonna juhatajana. Ta oli kõrgelt hinnatud tööjõud ja kui ta välja jõudis puhkepalgale siirdumiseni, tegi vabriku juhatus temale ettepaneku jätkata töötamist nende ettevõttes, kuhu ta jäigi surmani.

Roderich Pruks maeti 8. augustil Campo Grande surnuaiale, kus puhkab arvuliselt kõige enam eestlasi.

Viimsel teekonnal olid teda saatmas São Paulo eestlased, kellede enamikuga tal oli sõprus kestnud üle 60-ne aasta, brasiillastest sõbrad ja „Prada" vabriku juhatus. Vaimuliku matusetalituse pidas õp. Friedrich Gehring.

AKSELLA H. LUTS

MALE

Sel suvel oli malemängu-õpetus võetud Jõekääru laste suvekodu õppekavasse ning seda õpetas L. Joselin.

Esimene võistlus peeti 12. juulil kolmel voorul kus saavutasid punkte ja tulid kohtadele: 1. Toivo Pajo 3 punkti, 2-3. Kalev Kaseoru, Daniel Schaer 1,5 p. 4-5. Mart Kaljurand, Karl Kaseoru 1 p., 6-7. Erik Miitel, Valev Rebassoo 0,5 p. 8. Väke Jaan.

21. juulil peetud võistlusel said punkte: 1. Sven Linkruus 4 p., 2. David Hogg 3 p., 3. Kristopher Rikken 2,5 p., 4. Tiiu Jalakas 2 p., 5. Marcus Kolga 0,5 p.

Nooremad 4 vooru: 1. Aari Evert 3 p., 2-6. Paul Scaer, Paul McConnon, David Schaer, Mart Kaljurand, Jaan Silmberg 1,5 p.

29. juulil 4 vooru: 1. Kaia Evert 3 p., 2-3. Peter McConnon, Marcus Silmberg 2 p., 4. David Hogg 1,5 p. 5-6. Tiiu Jalakas, Marcus Kolga 0,5 p.

Nooremad: Paul Sambla 3, 5 p., 2. Paul Schaer 2,5 p., 3. Daniel Schaer 2 p., 4. Paul McConnon 1,5 p., 5-7. Aari Evert, Randar Puust, Martin Luud 1 p., 8. Mart Lipp-Lepik.

Teen igasuguseid
REMONT-TÖID MAJADELE
(tasuta eelarve)
Uus tel. 427-7010 igal ajal.
E. VERDER

PLUMBING, HEATING and REPAIRS
Õli-, gaasi- ja elektriahjud, korstnavoodrid (chimney linings).
Ahjude puhastamine ● Eesti äri
ROLAND KULLIK
Tel. (416) 275-1280

Sügise saabumine baptisti koguduses

Toronto Eesti Baptisti koguduse suvise tegevuse raames toimusid mitmed välised kokkutulekud vabaõhujumalateenistustega, mis peeti Royal Beachis, Collingwoodis, Keswickis ja Oro Beachis asuvates suvilates. Kõrgpunktiks kujunes Kiviojal peetud vaimulikud telklaagrid juulikuu alguses noortele ja ühine laager augustikuu pikal nädalalõpul. Viimases olid külaliskõnelejateks ja esinesid ettekannetega dr. Evald Mänd Amherstist ja L. Heinmets New Yorgist. Kuna E. Mänd kauaaegse koguduse sõbrana ja sagedase külaliskõnelejana pühitses hiljuti oma 80-ndat sünnipäeva, siis korraldati temale siinne juubelit tähistav koosviibimine 10. augustil koguduse ruumes. Kauni ja maitsva pidulaua oli valmistanud koguduse õdede ring. Rohkearvulise külalispere hulgas viibisid mitmed kirjanikud-kolleegid, muusikud ja organisatsioonide esindajad, kes juubilari tervitasid nii sõna kui ka heldega. Endised juba Eestis olnud koguduse liikmed jutustasid mälestuskilde pastor Evald Männist. Mitmekesine sõnalis-muusikaline eeskava oli meeldiv ja armastuse soojusega ette kantud, mis kõiki köitis. Pastor Mänd oma tänusõnas ja oma elutööle tagasi vaadates mainis muuhulgas, et püsima jääb see, mis inimese hinge puudutab!

Koguduse sisemine tegevus aktiviseerub taas sügise tulekuga. 7. september on nn. „kojutuleku pühapäev" ja 14. septembril alustab tegevust pühapäevakool kõikidele vanuserühmadele. Lasteklassid, kus tutvutakse lastekohaste vaimulikkude tõdedega, on jaotatud kaheks: klassid eesti keelt ja inglise keelt kõnelevatele lastele. Samuti tegutseb teismeliste ikka kuuluvate noorte klass vastava Piibliseletuse kavaga. Täiskasvanute klass toimub enne pühapäevahommikust jumalateenistust, algusega 10.15. Sügisene kava algab Rooma kirja seletusega.

Kui mainida sügisperioodil eelseisvaid tähtsamaid üritusi, siis on nendeks koguduse lõikustänupüha õhtusöögiga 28. septembril; oktoobrikuu lõpul toimub jällegi populaarne saarte rahvaste õhtu ja detsembrikuu alguses traditsiooniline adventkontsert.

Koguduse jumalateenistused toimuvad endiselt kell 11 hommikul ja kell 6 õhtul. Kõik on kutsutud nii pühapäevakoolist osa võtma kui ka jumalateenistustele. Inglise keelt kõnelevatel külalistel on võimalik jumalateenistusi ja kõnesid jälgida otse-tõlkimise kaudu. Selleks vajalikud isiklikud kuuldeaparaadid on kirikus saadaval. Tere tulemast! Vajaliku lisainformatsiooni saamiseks helistada koguduse pastorile, Kaljo Raidile, telef. 499-6488. Jälgige kiriklikke teateid!

K.V.

SOOME ETTEVÕTE
ALUMINUM SIDING DESIGN
valmistab teile seinakatteid, räästaaluseid (soffit & fascia), jätkuõeta vihmaveerenne, alumiiniumist uksi ja aknaid.
● THERMAL-AKNAD ●
Eelarved tasuta — helistage tel. 755-0694, õht.
MARTTI JUPPI, 156 Canlish Rd. Scarboro, Ont. M1P 1T2
Lic. B-1767

EESTI KEELE KURSUS
algab esmasp. 15. sept. 1986. a. kell 7.30 õ. (7.30-9.30 õ.) täiskasvanuile Toronto Eesti Majas. Lektoriks pedagoog Endla Kannel.
EESTI ÕPETAJATE ÜHING KANADAS
TORONTO EESTI SELTSI TÄIENDUSKOOLID

Hiljuti avatud EESTI LILLEÄRI
AARDVARK
1065 STEELES AVE W
NORTH YORK ONT
M2R 2S9
Omanik LINDA SEPP
736-1170
Kodus 223-0201
AARDVARK FLORIST LTD
Avatud 7 päeva nädalas ● Ülelinna kohaleviimine

MÕTTESÄHVATUSI

Vana ollakse siis, kui minevik rohkem rõõmu pakub kui olevik.

●

Elame ajajärgul, mil isegi 20-aastased kirjutavad memuaare.

●

Alkohol konserveerib kõik, välja arvatud väärikus ja saladused.

●

Naine, kes tuleb täpselt kohtumisele, ei ole ka muidu usaldusväärne.

●

Moeloojate õppeplats on naiste seelikusaba.

Kogunud NIHITS

NÄDALA RISTSÕNAD

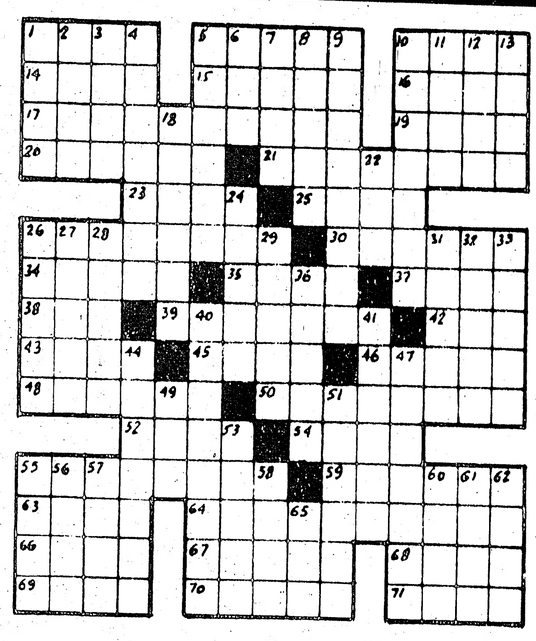

PÕIKI: 1. Filminäitlejanna Sommer'i eesnimi. 5. Lehtpuusalu. 10. Kõbin. 14. Kütkes. 15. Teatud ehitusterase kuju (2 sõna sidekriipsuga). 16. Hautatud liharoog. 17. Klarineti, saksofoni või vilepilli mängimisega seosesolev tegusõna. 19. Üks põlluviljadest — hiireherneste hulka kuuluv söödakaunvili. 20. Eeldame, oletame. 21. Hariliku sireliõie värvus, ka endine eestlasest jooksja Kanadas. 23. Taevatähtede sära. 25. Tuleb igast laskeriistast välja. 26. Sealt on pärit paljud laevandusmiljonärid. 30. Okaspuumets. 34. Kalevi kaasa. 35. Seal on viimane. 37. Juhtub väga tihti. 38. Naisenimi. 39. Sõnadeta pisiosa mängija näidendis või filmis. 42. Sõnas „raamat" on kolm .... 43. Virk, nobe, ettevõtlik. 45. Mitte teistega koos. 46. Poorne. 48. Etterakendatud loom. 50. Pealesõjaaegne kuulus Saksa riigimees. 52. Aja auru välja. 54. Naisenimi. 55. Üks kinnitus- või ühendusvahendeid — vajalik mööblitegijale või puusepale. 59. Pisiasi, üksikosa. 63. Meedik. 64. Loomade, eriti hobuste liikumisvabadust öösiti piirama. 66. Üks vanaaegseid (piiblikeelne) inglise keele eessõnu. 67. Teatud ratsaväelane. 68. Ühte Tallinna ligidasse kohta. 69. „Kool" kus enamasti iga noor kord käib. 70. Mõttekriips. 71. Üks kinnitusvahendeid.

PÜSTI: 1. Naisenimi. 2. Ahju truup. 3. Juukse..... 4. Esimesed, primaarsed. 5. „Kirjatäht" ladina keeles, tekstialajaotis, tõend tasuta sõidupileti saamiseks. 6. Mehe hüüdnimi. 7. Riba, lint. 8. Mittevaimulik inimene. 9. Mõjukas, ka raske. 10. Kaval-Antsu omadus Vanapaganale igas asjas peale jäämiseks. 11. Ühiskonna väikseim osa. 12. Raudteejaam Valgamaa ja Viljandimaa piiril. 13. Teatud õõnes metallsilinder masinate osades. 18. Üks rohttaimi. 22. On lihale toeks. 24. Tantsusammu üksikosa. 26. Selge, arusaadav — rahvakeeles. 27. Väljenda teiste sõnadega, ütle lause ümber. 28. Ettejõudmine. 29. Käi teatud moel — öeldakse harilikult vanainimesele. 31. Jõua pärale. 32. Vanane. 33. Üks voki osi. 36. Turistide juhti. 40. Noort naisterahvast. 41. Tundmust. 44. Füüsika või keemia valdkonda kuuluv seade, milles teostatakse reaktsioone. 47. Söandan, tihkan. 49. Ainult — saksa keeles. 51. On sama mis ennem oli. 53. Laiali lahti. 55. Mehenimi. 56. Nõusid millegi säilitamiseks, ka valimiskaste. 57. Sissepääsukohtade. 58. Sõnajalgtaim. 60. Sõudevahendeid. 61. Ungari mehenimi. 62. Loomade „Elumaja". 65. Üks endisi eesti arste Torontos.

(Koostanud E.V.)

(Lahendus järgmises lehes)

EELMISE NÄDALA RISTSÕNADE LAHENDUS:

Põikreas: 1. pruuk; 6. lupus; 11. reetur; 12. austus; 14. et; 15. kalur; 17. uu; 18. dim.; 20. aol; 21. Abu; 22. usud; 24. Noa; 25. kuut; 26. rabarber; 29. mi; 30. kruvi; 32. rabas; 34. ae; 35. istutama; 39. noad; 41. ida; 42. pahk; 45. tse; 46. aas; 47. seo! 48. et; 49. tarus; 51. In; 52. ratsur; 55. tagant; 58. varia; 59. aseta.

Püstreas: 1. petis; 2. re; 3. ut; 4. uuk; 5. kraana; 6. laulab; 7. uur; 8. P.S.; 9. ut; 10. suubuma, 11. redu; 13. suutis; 16. loor; 19. muru; 21. au; 23. David; 25. kramp; 27. bis; 28. era; 30. kanter; 31. reostav; 33. baas; 36. tiaara; 37. udar; 38. tasuta; 40. ael; 43. heina; 44. kont; 49. tui; 50. SAS; 53. ta; 54. Sr; 56. GE; 57. at.